БYХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 97 (8317) | 1957 оной апрелиин 24, среда | Сэн 20 мүнгэн

1957 оной Майн 1-дэ зорюулһан КПСС-эй ЦК-гэй уряанууд

1. Дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай лмэришэдэй хани харилсаанай үдэр — Майн 1 мандаха болтогой!

2. Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

3. Пролетарска интернационализмын тугые улам дээшэнь үргэе!

4. Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө эгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

5. Бүхы оронуудай ажалшад! Буу зэбсэгүүд ба зэбсэгтэ хүсэнүү хороохын түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые зөөлэрүүлхын түлөө эгты! Дай жүрөөдэн үүдхэгшэдые элишэлэн сохигты!

6. Эб найрамдалай тала баригшад! Атомна ба водородно зэбсэг шаха ябадал болюулха, бүримүһэн хорихо эрилтэ хэгты! Атомна дай дүүлхэгүйбди!

7. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай үзэл сурталай нэгэдэл ба һанал бодолой тааралдал мандаха болтогой! Марксизм-нинизмын тугые бүри дээрэ үргэе!

8. Эб найрамдалай түлөө, арадуудай демократиин ба бэеэ дааһан далай түлөө тэмсэгшэ коммунистнуудай, социалистнуудай, бүхы үү хүсэнүүдэй хоорондохи харилсаа холбоон улам бэхижэг лэ!

9. Социалистическэ лагериин оронуудтахи арадуудай агуухэ хани боон мандаха болтогой!

10. Социалистическэ оронуудай арадууд! Ахадүүгэй хани барисаан харилсан туһалалсалга — манай хүсэн мүн!

11. Социализм байгуулжа байгаа агуухэ хитад арадта ахадүүгэй р мэндэ! Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түгэлдэр ехэ хүсэтэ эг тулгуури — совет болон хитад арадуудай бата хани барисаан, рилсаа холбоон мандаха болтогой!

12. Социализм байгуулжа байгаа Польско Арадай Республикын алшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон поляк арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

13. Социализм байгуулжа байгаа Чехословацка Республикын арадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон чехословак арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

14. Дайн сэрэгтэ бэлэдхэл дахинаа һэргээлгэдэ эсэргүүсэн, Эхэ оро эб найрамдалай ёһоор, демократическа гуримаар нэгэдүүлхын түлөө сэгшэ, бүхы Германиин эб найрамдалта хүсэнүүдэй түшэг тулгуури оһон Германска Демократическа Республика мандаха болтогой! Социализм байгуулжа байгаа ГДР-эй ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Германска ба совет арадуудай хоорондохи хани барисаан улам бэхижэг лэ!

15. Социализм байгуулжа байгаа Румынска Арадай Республикын алшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон румын арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

16. Социализм байгуулжа байгаа Болгариин Арадай Республикын алшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон болгар арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

17. Венгерскэ Арадай Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар ндэ! Социализм байгуулха хэрэгтээ амжалта туйлахыень венгер арад үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди! Совет болон венгер арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

18. Социализм байгуулжа байгаа Албаниин Арадай Республикын алшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон албаан арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

19. Социализм байгуулжа байгаа Монгол Арадай Республикын алшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон монгол арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

20. Социализм байгуулжа байгша, ороноо демократическа үндэһэ ури дээрэ национальна талаарнь нэгэдүүлхын түлөө тэмсэгшэ Корей Арадай-Демократическа Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар ндэ! Совет болон корей арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, рилсаа холбоон мандаха болтогой!

21. Шэнэ байдал зохёон байгуулжа байгша, ороноо демократическа дэһэ һуури дээрэ национальна талаарнь нэгэдүүлхын түлөө тэмсэгшэ етнамай Демократическа Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар ндэ! Совет болон вьетнам арадуудай хоорондохи бата хани барисаан, рилсаа холбоон мандаха болтогой!

22. Югославиин ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай Югославиин Федеративна Арадай Республикын арадуудай хоорон и социалистическэ ёһоной харилсаа холбоон, бата хани барисаан ндаха болтогой!

23. Эхэ оронойнгоо хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө, Азида ба бүхы дэл дээрэ эб найрамдал мандуулхын түлөө тэмсэжэ байгаа агуухэ энэд арадта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай болон Индиин ара дай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэг лэ!

24. Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин ба Совет Союзай арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон — бүхы дэлхэй рэ бата бэхи эб найрамдал хангалгын эшэ үндэһэн мандаха болто!

25. Советскэ Союзай болон Италиин арадуудай хоорондохи хани рисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэг лэ!

26. Арадуудай тэгшэ эрхые, бэе бэедээ этигэхэ, хүндэлхэ ябадалые эһэ болгодог Советскэ Союзай ба Финляндска Республикын хоорон хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

27. Дайн сэрэгэй бэлэдхэлдэ эсэргүүсэн, өөрынгөө оронииe эб найдалай, демократическа ёһоор, бэеэ даанхайгаар хүгжөөхын түлөө сэжэ байгаа япон арадта амар мэндэ!

28. Империалистнуудай колонизатор ёһоной шэнэ түсэбүүдтэ эсэр сэн, өөһэдынгөө гүрэнүүдэй национальна бэеэ дааһан ба бүрин сүтэ байдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Араб Зүүн зүгэй адуудта халуун амаршалга хүргэе!

29. Эб найрамдалай түлөө, оронуудайнгаа бэеэ дааһан байдалые ам бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Индонезиин, Бирмын арадта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай арадуудай, Индонезиин лон Бирмын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон ам бэхижэг лэ!

30. Империалистическэ дарлалтада эсэргүүсэн, өөһэдын сүлөөтэ, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа колониальна, эээ даагаагүй оронуудай арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

31. Ниитын ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор эргэ оршон байхые хүсэдэг политика, эб найрамдал сахиха ба батадха, бүхы оронуудтай экономическа болон культурна холбоогоо хүгжөө е хүсэдэг политика — Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика андаха болтогой!

32. Эхэ оронойнгоо гүрэнэй аша туһые, аюулгүй байдалые сахин игаалжа байгаа шэн габьяата Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ алдар ло!

33. Хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэри доро тогтоогдоһон, хүдэлмэшэн ангиин ба колхозно таряашадай холбоо барисаан—советскэ байуламжын бата үндэһэ һуури мандаха болтогой!

34. Олон үндэһэ яһатадһаа бүридэһэн манай социалистическэ гүрэй хүсэ шадалай эшэ нүхэсэл—Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй ани барисаан улам ехээр һалбаран мандахань болтогой!

35. Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй XX съездын шиидхэбэри үдые бэелүүлхын тулада, коммунизм байгуулха агуухэ хэрэгтэ бүхы сэ шадалаа элсүүлэн табия!

36. Хото болон хүдөөгэй ажалшад! Социалистическэ экономикын культурын хүсэтэ шэнэ дэбжэлтын түлөө, зургаадахи табанжэлэй алгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүри оролдосо йгоор тэмсэгты!

37. Советскэ Союзай ажалшад! Агуухэ Октябриин 40-дэхи жэлэй хүндэлэлдэ, арадай ажахын 1957 оной түсэбые болзорһоонь урид үргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэл рүүлэгты!

38. Советскэ Союзай ажалшад! Промышленность болон барилга рэлбэрилхэ хэрэгые бүри һайнаар эмхидхэхэ гээшэ социалистическэ ономикоёо шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжээхэ арга нүхэсэл болоно!

39. Хүндэ промышленность гээшэмнай бүхы арадай ажахые улам саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, арад түмэнэй ажана ба болбосоролто байдалые бүри һайжаруулха, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые, аюулгүй байдалые улам батадхаха үндэһэ һуури мүн! Хүндэ индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

40. Социалистическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэридөө түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, техническэ дэбжэлтын түлөө, ажалай бүтээсые бүхы талаарнь дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты!

41. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон мастернууд! Үйлэдбэридэхи эмхидхэлые улам һайжаруулагты, ажалай социалистическэ журам бэхижүүлэгты; предприятинуудай жэгдэ һайнаар хүдэлхэ ябадал хангагты!

42. Советскэ индустриин хүдэлмэрилэгшэд! Арьбалалта хэхэ ёһо гурим сахихын түлөө тэмсэгты, продукциин шанарыень һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты!

43. Советскэ металлургнууд! Үйлэдбэриин техникэ болон технологиие улам һайжаруулагты, предприятинуудай нөөсэ арга боломжые хүсэд бүрин ашаглагты! Арадай ажахыда руда, шэрэм, булад, прокат, үнгэтэ ба шухаг металлнуудые бүри ехээр үгэе!

44. Машинанууд болон приборнуудые бүтээдэг хүдэлмэрилэгшэд! Бүтээсэ ехэтэй, шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүд ба приборнуудые түргэнөөр бии болгожо, ашаглалгада оруулагты, арадай ажахые түрүү техникээр зэбсэглэхын түлөө эрид шууд тэмсэгты!

45. Түлишын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Орондоо нүүрһэ, нефть болон газ бүри ехээр үгэе!

46. Советскэ энергетигүүд, электростанцинуудай болон электродамжуулгануудай барилгашад, хабсаргагшад! Энерги үгэдэг шэнэ барилгануудые түргөөр ашаглалгада оруулагты! Эхэ орондоо электроэнерги бүри ехээр үгэе!

47. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Технологическа шэнэ аргануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, химическэ хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты, ассортиментыень улам үргэдхэгты!

48. Советскэ барилгашад! Промышленна шэнэ предприятинуудай, байрын гэрнүүдэй, больницануудай, һургуулинуудай болон культурна бусад эмхи зургаануудай барилгые улам түргэдхэгты, шанарыень һайжаруулагты!

49. Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Манай Эхэ ороной барилгануудта хэрэгтэй материалнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты, шанарыень улам һайжаруулагты!

50. Ой модоной, саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эхэ орондоо эрхим шанартай модо ба саарһа бүри ехээр үгэе!

51. Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эрхим шанартай, гоё һайхан бүдүүдые, һайн хубсаһа, бүхэ аад, гоё гутал болон бусад эд бараа хүн зондо бүри ехээр бүтээжэ үгэе!

52. Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгээ бүхы аргаар үргэдхэгты, шанарыень улам һайжаруулагты!

53. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа бүри ехээр баригты, продукциингаа шанарые һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты!

54. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Орооһо таряа, мяха, һү, хлопок, нооһо, лён, хартаабха, овощь болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые орондоо бүри ехээр үгэе!

55. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Орооһо таряанай ажахыгаа улам саашадань хүгжөөн дэбжээхын түлөө тэмсэгты!

56. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! 1957 оной хабар тарилгаяа амжалтатай һайнаар хэжэ, элбэг баян ургаса абая!

57. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ниитынгээ мал ажалые бүхы талаарнь хүгжөөгты, малай ашаг шэмые бүри ехэ болгогты! Мал ажалай продуктнуудые орондоо бүри ехээр үгэе!

58. Шэнэ газар элдүүрилэгшэд! Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха хэрэгтэ туйлаһан амжалтануудаа бэхижүүлэгты, орооһо таряанай элбэг баян ба тогтууритай һайн ургаса туйлагты, мал ажал хүгжөөгты! Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглагша хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

59. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Түрүү техникэ эрхим һайнаар ашаглагты! Хүдөө ажахын культурануудай ургасые, мал ажалай ашаг шэмэ үгэлгые бүри ехэ болгохын түлөө тэмсэгты!

60. Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Бүхы совхозуудаа ашаг, олзо ехэтэй эрхим зэргын предприятинууд болгоё!

61. Худалдаа наймаа, ниитын эдеэ хоол эрхилдэг хүдэлмэрилэгшэд! Ажалшадые аятай зохидоор хангахын түлөө тэмсэгты, эрилтыень бүрин дүүргэгты!

62. Советскэ транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаануудые һаадгүйгөөр зөөхэ ябадал хангагты! Пассажирнуудые хангалгаяа улам һайжаруулагты! Шэнэ техникэ оролдосотойгоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

63. Советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ аппарадай хүдэлмэриие улам һайжаруулагты! Албан хойрог, нобшо назагай ябадалые үндэһөөрнь үгы хэгты, ажалшадай эрилтэ болон хэрэглэмжэдэ анхаралтайгаар хандагты!

64. Советскэ наукын, дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ наукын дүүргэхэ үүргые бүри ехэ болгогты, мэргэжэлтэдые бэлдэлгын хэрэг улам һайжаруулагты!

65. Литературын болон искусствын ажал-ябуулагшад! Оронойнгоо оюун бэлигэй баялигые улам арьбадхагты! Искусствын зохёолнуудай удха түгэс, уран хурса байхын түлөө тэмсэгты!

66. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Үхибүүдые һургалгын шанарые улам һайжаруулагты, һургуулинуудта политехническэ һуралсал дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэгты! Залуу үетэниие Совет Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ тон дуратай, үнэн байхаар хүмүүжүүлэгты!

67. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Арадай элүүрые сахилгын хэрэг улам һайжаруулан хүгжөөгты, эмнэлгын ба санитарна эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи культурые хүгжөөгты! Медицинскэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые ажал хэрэгтээ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

68. Советскэ профсоюзууд! Ажалшадай эдэбхи үүсхэлые улам бадаруулагты, үйлэдбэреэ хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдые бүри олоор хандуулагты! Хүдэлмэришэд болон албахаагшадай ажана ба болбосон байдалые улам хүгжөөхын тула хододоо оролдолго гаргагты!

69. Коммунизм байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадагша советскэ эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

70. Коммунистическэ партиин үнэн туһалагша ба резерв, коммунизм байгуулалсажа байгаа залуушуулай түрүү отряд—Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союз мандаха болтогой!

71. Хүбүүд болон басагад! Агуухэ арадайнгаа ашые харюулхаар эрхим хүбүүд, басагад бологты, эсэшэ сусашагүй оролдосотойгоор коммунизм байгуулалсагты!

72. Пионернүүд болон һургуулиинхид! Ажалда дуратай, журам һайнтай байгты! Эрдэм мэргэжэл оролдосотой, нэтэрүүгээр шудалагты! Ленинэй хэрэгэй түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

73. Коммунистнууд болон комсомолшууд! КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө, СССР-тэ коммунизм байгуулхын түлөө арад ниитын тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагты!

74. Манай ороной арадуудай хани барисаанай бата хэрэм, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай бата түшэг тулгуури—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

75. Коммунизм байгуулжа байгаа агуухэ совет арад мандаха болтогой!

76. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэгшэ совет арадые зоригжуулан, ударидадаг агуухэ хүсэн — Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

77. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр,—урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР— КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ

В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулжа 1957 оной апрелиин 22-то Москвада болоһон баярай заседани дээрэ нүхэр Е. А. Фурцевагай хэһэн элидхэл

Нүхэдүүд! Коммунизмын агуухэ теоретик, хүдэлмэришэн ангиин вождь, манай Коммунистическэ партиин ба Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша — Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойе Советскэ Союзай арадууд, бүхы дэлхэйн ажалшад мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна.

Ленинэй нэрэ алдарынь бүхы ажалша хүнүүдтэ хододоо эгээн хүндэтэй, дүтэ ба түрэл байхань лабтай. Үе саг үнгэрбэшье, Ленинэй мүхэшэгүй мүнхэ жэшээе бидэнһээ холодхожо шадахагүй. Агуухэ багшынгаа захяае бодото дээрэнь бэелүүлжэ, тэрэнэй сэсэн мэргэн заабариин ёһоор коммунизм байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдые Ленинэй мүнхэ һургаалнууд зоригжуулна.

Ленин гээшэмнай пролетарска агуухэ революционер байһан юм. Ленин бүхы ами наһаяа хаанта засагта эсэргүү, капитализмда эсэргүү тэмсэлдэ, дарлалта мүлжэлгэһөө ажалшадые сүлөөрүүлхын түлөө, социализмын илалтын түлөө тэмсэлдэ зорюулһан байна. Ленин бүри XIX зуунжэлэй эсэстэ хүдэлмэришэдэй марксистска кружогуудые революционернүүдэй дайшалхы союз болгон нэгэдхэжэ, Россида пролетарска партиин, шэнэ түхэлэй партиин үндэһэ һуури табиһан байгаа.

Ленин багшаородой түрүүшын революциин революционно байлдаануудай гал дүлэн соогуур, хархис доболгын ба империалистическэ дайнай хүндэ хүшэр туршалгануудай үедэ партияа хатуужуулжа, помещигүүдэй болон капиталистнуудай засагые унагаахын түлөө шиидхэхы байлдаануудта бэлэдхүүлһэн юм. Ленин хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи шэнэ үеын эхи табиһан Агуухэ Октябрьска социалистическэ революцида зоригжуулагша ба вождинь байгаа.

Ленин түүхэдэхи хүгжэлтын хуули ёһые юрэ буса бэрхээр мэдэлэг, марксизмые саашадань шадамараар хүгжөөдэг ба бодото байдалда тааруулан хэрэглэдэг, олониитые эмхидхэхэ онсо шадабаритай байжа, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй суутай вождинь болоо.

Владимир Ильич Ленинэй нэрэ алдарынь научна коммунизмын үндэһэ һуури табигша Карл Марксын нэрэ алдартай таһаршагүй холбоотойгоор арад түмэнэй ухаан сэдьхэлдэ һанагдадаг. Тиимэһээ, коммунизм тухай агуухэ революционно һургаалые марксизм-ленинизм гэжэ ажалша хүн түрэлтэн нэрлэдэг байна.

Манай үеын творческо марксизм болоһон ленинизм Россин ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхи ревизионизмтай тэмсэл дотор урган мандажа, улам батажаһан байха юм. Ленин олон жэлдэ тэмсэжэ марксизмые аршалан хамгаалхаһаа гадна, мүн гэрээниие түүхэдэхи шэнэ оршон байдалда тааруулан хүгжөөгөө.

Ленин хадаа социалистическэ революциин илалтада хүргэхэ замые хүн түрэлтэндэ нээжэ үгэһэн агуухэ ухаан бодолто, хубисхалша байгаа. Ленин гайхамшаг сэсэн ухаатай, энэрхы сэдьхэлтэй хүн байһан юм. Хүнүүдтэ анхаралтайгаар, үнэн сэдьхэлһээ, нүхэрэй ёһоор хандадаг ябадал Ленинэй абари зангай онсо шэнжэнь болоно. Ленин «эгээн энэрхы сэдьхэлтэй хүн», агуухэ гуманист, али бүхы дарлалтада эсэргүүсэн тэмсэдэг дүлэтэ тэмсэлшэ, ажалшадай дайсадта хайрагүй хатуугаар хандадаг байһан юм. Дэлхэй дээрэ социальна үнэн зүб ёһо гурим, хүнүүдэй золтой, жаргалтай байдал тогтоохын түлөө эсэшэ сусашагүй баатарлиг тэмсэл, асари ехэ шэн зоригто ажал—манай багшын ажабайдалда нэбтэрэнхэй байгаа.

Ленинэй түгэлдэр ажал-ябуулгань большевистскэ партиин тэмсэлтэй, ажал-ябуулгатай хододоо ниилэн нэгэдэдэг байһан юм. Ленин ямарщье юумэн тухай хэлэхэдээ, бэшэхэдээ, коммунистическэ байгуулалтада партиин дүүргэхэ түрүү үүргые, арадай ба түүхын үмэнэ тэрэнэй дааха харюусалгые онсолон тэмдэглэдэг байгаа. 50 наһа хүрэһэн үдэртэнь зорюулжа, 1920 оной апрелиин 23-да партиин Московско Комитедэй эмхидхэһэн суглаан дээрэ Владимир Ильичын хэлэһэн үгын партида зорюулагдаһаниинь ехэ удхатай. Партиин үүргэ ба зорилгонууд тухай, партиин дабажа гараха ёһотой хэсүү бэрхэшээлнүүд тухай, ородой революцида уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй тон ехээр найдадаг байһан тухай Ленин лурдан хэлэһэн юм. Үнгэрһэн жэлнүүд хадаа Ленинэй зааһан замаар урагшаа хэлбэришэгүй дабшажа байгаа манай партиин онсо ехэ туйлалтануудай арсашагүй гэршэ жэшээ болоно.

Ленинэй хүтэлбэри доро хэгдэһэн Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе манай оронойхидой, бүхы дэлхэйн ажалшадай баяртайгаар тэмдэглэхын тула бэлдэжэ байхадань, Владимир Ильичын түрэһэн үдэрые мүнөө жэлдэ тэмдэглэжэ байнабди.

40 жэлэй урда тээ, арадай сүлөөрэлгын бодото хабар болоһон апрель һара соо, Ленин хилын саанаһаа Петроград бусажа ерээд, революционно хүдэлөөе толгойлжо ороһон байгаа. Ленинэй суута «Апрельскэ тезисүүд» буржуазно-демократическа революциһаа социалистическэ революцида дамжан ороходо гайхамшаг сэсэн түсэб хараалжа үгэһэн юм. Энэнь творческо марксизмын онсо гайхамшаг программна документ болоо бэлэй.

Октябрьска социалистическэ революци—бодото дээрээ бэелэн, мандажа байгаа марксистско-ленинскэ һургаалай имагта ехэ илалта мүн. Октябриин илалта түгэс дуун дорьбоон бүхы дэлхэйн хэдэн зуу миллион хүнүүдые бодхоожо, капиталистическэ ба колониальна дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө тэмсэлдэ жагсааһан байна. СССР-тэхи социалистическэ революци дэлхэйн бүхы арадуудай коммунизм байгуулха гол, ехэ зам гаргажа үгөө.

40 жэлэй турша соо дэлхэй дээрэ ехэ хубилалта болоо. Мүнөө капитализмын системэһээ гадна, мүн дэлхэйн социалистическэ системэ, үдэрһөө үдэртэ улам бэхижэжэ байдаг социалистическэ оронуудай хүсэн түгэс хани нэгэдэл бии болоо. Энээниие Ленинэй һургаалнуудай, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин хараа бодолой бодото бэелэл мүн гэжэ тоолонобди.

Марксистско-ленинскэ теори — хооһон суртал бэшэ, харин бүхы оронуудай коммунистнуудай бэелүүлхэ хүтэлбэри болоно. Энэ теори социалистическэ революциин стратеги ба тактикые шэнжэлхы ухаанай үндэһөөр тодорхойлон ойлгохо, капитализмһаа социализмда орохо гол хуули ёһонуудые мэдэхэ эрдэмээр коммунистическэ партинуудые зэбсэглэнэ. Ленинэй һургаалнууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Хитадай Коммунистическэ партиин, бүхы ахадүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай шиидхэбэринүүд болон хэрэгүүд дотор бэелүүлэгдэн, улам саашадаа хүгжөөгдэжэ байна.

Ленинизм — манай илалта түгэс туг, коммунизмын түлөө тэмсэдэг манай дайшалхы зэбсэг мүн. Ленинизмдэ үнэн сэхэ байха гээшэ манай хүсэ шадалай, манай хэрэгэй илагдашагүйн эшэ үндэһэн болоно.

1. Коммунизм байгуулха гэһэн Ленинэй түсэб бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна

Нүхэдүүд! Социализм байгуулгын талаар Ленинэй зааһан, СССР-эй дүшэн жэлэй дүй дүршэлөөр шалгагдаһан зам—имагта зүб зам мүн гэжэ Коммунистическэ парти, совет арад этигэнхэй. Энэ хадаа ниитын шэнэ байгуулалта эрхилхэ хэрэгтэ Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы үүргые хангаһан пролетариадай диктатурын, хүдэлмэришэн ангиин таряашад хоёрой холбоо барисаанай, тэгшэ эрхэтэ сүлөөтэ арадуудай хани барисаанай зам болоно.

Маркс, Энгельсын үндэһэн һургаалнуудые, тэдэнэй зохёоһон научна коммунизмын теориие түшэг

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР—КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ

В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулжа, 1957 оной апрелиин 22-то Москвада болоһон баярай заседани дээрэ нүхэр Е. А. Фурцевагай хэһэн элидхэл

(Үргэлжэлэл)

болгон, Ленин багшамнай социалистическэ гүрэн тухай, тэрэнэй түүхэтэ үүргэ тухай һургаалые бүхы талаарнь тодорхойлһон байна. «Нэгэ ангиин диктатура гээшэ алибаа ангита обществодо, буржуазие унагааһан пролетариадта, мүн «ангинуудгүй обществоһоо», коммунизмһаа капитализмые амяарладаг түүхын бүхэли үедэ шухала болоно гэжэ ойлгодог хүнүүд лэ гүрэн тухай Марксын һургаалай гол удхые ойлгоно» гэжэ Ленин бэшэһэн юм». (Зохёолнууд, том 25, нюур 384—385).

«Догматизмтай» тэмсэһэн хэбэртэй болоод пролетариадай диктатурын шухала байһые арсаха, социалистическэ революциин илаһанай һүүлээр, империалистическэ лагериин бии байбашье, гүрэн үгы болохо юм гэжэ номнон, марксистско-ленинскэ һургаалай гол шухала заабарииe хазагайруулха гэжэ һэдэдэг зарим хүнүүдэй бии байһан мүнөө сагта Ленинэй энэ шухала бодомжонь онсо удхашанартай болоод байна. Партиина ба гүрэнэй байгуулалта тухай ленинскэ гол һургаалнуудые хазагайруулбал, партиин хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадые арад зонһоо таһалха, гүрэн дотороо хүдэлмэришэн ангиин дүүргэдэг түрүү үүргые һуларуулан бууруулха ябадалда хүргэдэг. Энээниие Венгридэ һаяшаг болоһон ушарнууд үшөө дахин һануулна. Хүдэлмэришэн ангиин диктатурые багаханааршье һуларуулбал, уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй зүгһөө тухирагдадаг этэгээдүүд, социализмда харша хүсэнүүд арадай засагта эсэргүү тэмсэлдээ хэрэглэдэг байна. Энэ хадаа марксистско-ленинскэ һургаалые, түүхын дүй дүршэлые дабажа, гүрэн доторхи хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргые бэелүүлэнгүй социализм байгуулха гэжэ һанаашалдаг бүхы хүнүүдтэ һэргылэмжэ болоно.

Ленинэй хүтэлбэри доро, революционно олониитын үүсхэлээр тогтоогдоһон Совет гүрэнэй агууехэ шэнэдхэн хубилгагша хүсэн юуб гэхэдэ, арадай бодото засаг түрые, социалистическэ демократиие бэелүүлдэг, шэнэ общество байгуулха хэрэгтээ олониитын эдэбхи, үүсхэлые түшэг болгодог юм. Советскэ байгууламжа 40 жэлэй туршада оршон мандаха зуураа, хэсүү шанга туршалгануудые дабажа гараа, граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнуудай гал дүлэн соогуур шалгагдаа, капитализмтай амгалан ёһоор мүрысэхэ үедөө арсашагүй үлүү һайнаа баталан харуулаа.

Империализмын үзэл суртал номногшод социализмын улам урган бадаржа байгаа нүлөө ехэтэ хүсэнһөө айгаад, манай гүрэн түрын байгуулалтые али бүхы аргаар муушалха гэжэ, буржуазна демократиин «һайниие» магтаха гэжэ оролдодог байна. Пролетариадай диктатура демократиие хүгжөөдэггүй юм гэдэг, худал хуурмаг, хуушан ойлгомжоёо тэдэ номнолшод дахинаа тараажа байнхай. Энээниие марксизм үни, элишэлэн буруушааһан юм. «Миил демократи», «миил сүлөө» гэжэ үгы юм, байхашье ёһогүй, харин буржуазна демократи, пролетарска демократи бии байдаг гэжэ Ленин зааһан юм. Үйлэдбэриинь гол хэрэгсэлнүүд ба гүрэнэйнь засаг капиталистнуудай мэдэлдэ байһан оронуудтахи демократи ба сүлөө хадаа мүлжэн дарлагшадта зол жаргал олгодог, мүлжэгдэн дарлагдагшадта мэхэ гохо болодог байгаа, мүнөөшье тиимэ байһаар.

Капиталистическэ ёһо гуримые хамгаалагшад орон соо партинууд олон гү, парламент дотор эсэргүү тала баригшад бии гү гэхэ мэтэ хэдэхэн юрын шэнжэ тэмдэгүүдээр демократиие хизаарладаг байна. Демократиин гол шэнжэ тэмдэгые — правительствын политикань арад түмэнэй аша туһада харюусахаар гү гэһэн асуудалые орхёод гарабал дээрэ гэжэ тэдэ бододог байха юм. Юундэ тиигэдэгынь ойлгосотой. Буржуазна орондо бүгэдэниитын һунгалта хэгдэжэ, олон парти эмхидхэгдэжэ, парламент дотор эсэргүү тала баригшад байжа болохошье һаа, политикань гол түлэбөө арад зоной олонхиин хүсэл бодолоор бэшэ, харин өөһэдыгөө баяжуулхын тула гүрэнэй аппарадые хэрэглэдэг бүлэг миллиардернүүдэй, миллионернүүдэй хүсэл бодолоор тодорхойлогдодог байна. Жэшээлхэдэ, Франциин ба Англиин правительствонуудай зүгһөө Египедтэ эсэргүүгээр үүдхэгдэһэн дайн француз гү, али англи арадуудай аша туһада зорюулагданхай байгаа аал? Баруун Германиие зэбсэглэһэн, Европодо ээрхэг түримхэй зэбсэглэлгын аюултай гуламта бии болгоһон ябадал мүн тэдэл Франциин гү, али Англиин арадуудай хүсэл эрмэлзэлгэдэ таараха аал? Таарахагүй. Дайн байлдаа үүдхэхэ, Германиие дахинаа дайн сэрэгэй замда оруулха гэһэн энэ политикань тэдэ оронуудай арадуудай аша туһада огто таарахагүй байна. Гэхэ зуура, буржуазна демократиин байгаа сагта арад зон өөһэдынгөө бүхы һанал бодолые гүрэнэй органуудаар дамжуулан бэелүүлжэ шадахагүй.

Монополистическэ капиталай диктатура политическэ хархис партинуудта сүлөө олгодог, хүдэлмэришэн ангиин политическэ талаараа эмхидхэхэ арга боломжые али бүхы аргаар хизаарладаг ба дарадаг байна. Ажалшадай аша туһые хамгаалдаг коммунистическэ партинуудые, бусад демократическа организацинуудые хашадаг, мүрдэдэг байха юм.

Энэ ушар буржуазна демократиин ангиин гол удхые элирхэйлэн харуулна.

Социалистическэ ниитын ба гүрэнэй байгууламжа, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые ниитын зөөри болгоһон, городой ба хүдөөгэй ажалшадай мэдэлдэ засаг түрые үгэһэн ушар, мүлжэлгэ ба национальна дарлалтые усадхаһан ябадал арад түмэндэ бодото сүлөө, демократи ба граждан эрхэ хангадаг, хүдэлмэригүйдэлгэһөө, үгырэн хооһоролгоһоо сүлөөрһэн байдалтай болгодог гэжэ манай үеын түүхэдэхи дүй дүршэл арсашагүйгөөр гэршэлэн харуулаа.

Гүрэнэй хүтэлбэрилхы органуудай хүдэлмэридэ, ороноо, тэрэнэй ажахые ударидаха хэрэгтэ хүдэлмэришэд, колхозниигууд, интеллигентнэрые үргэн, олоорнь элсүүлэн хабаадуулдаг ябадал—манай Совет гүрэнэй байгууламжын демократическа байһые эли тодоор харуулна. Гүрэнэй засагай органуудые һунгаха үедэ социалистическэ демократиин арадай шэнжэ шанар элеэр харагдадаг. Һаяхан нютагай Советүүдтэ һунгагдаһан депутадуудай составые жэшээ болгон абаад үзэе. Бүхы республиканууд-тахи нютагай засагай органуудта 1.549.587 депутат һунгагдаһан байгаа. Эдэнэр бултадаа өөрынгөө арадай хүбүүд, басагад—хүдэлмэришэд, колхозниигууд, ажалша советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд болоно. Эдэ депутадуудай 37 процентнь эхэнэрнүүд байна. Гүрэнэй засагай органуудта ажалшадай иимэ олоороо хабаадаха ябадал буржуазна нэгэшье республикада үзэгдэдэггүй, ангиинь уг удха тиигүүлхэгүй байна.

Социалистическэ гүрэндөө арад зоной этигэдэг ушар, Совет засагай саг үргэлжэ олониитэдэ түшэглэдэг ябадал советскэ демократиин социальна үргэн ехэ үндэһэ һуурииe, бата бэхи байлгые хангана. Тиимэл ушарһаа, Совет гүрэнэймнай засаг түрэнь гүрэнэй ба ниитын хэрэгүүдые арад түмэнэй зүбшэн хэлсэхэ арга боломжо, шэнэ общество байгуулха үедэ тохёолдоһон дутуунууд ба алдуунуудые шүүмжэлхэ арга боломжо олгодог байха юм.

Советскэ обществодо тон шухала асуудалнуудые — арадайнгаа ажахые саашадаа бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо тухай асуудалнуудые мүнөө бүхы арад зон сүлөөтэйгөөр, нээмэлээр зүбшэн хэлсэжэ байна. Энэ ушар манай социалистическэ байгуулалтын үнэхөөрөө демократическа байһые гэршэлһэн жэшээ болоно бэшэ аал! Демократизмаа һайрхадаг буржуазна алишье гүрэн өөрынгөө орон дотор иимэшүү юумэ хээд үзэг лэ, юун болохыень харана бэзэбди!

Манай парти социалистическэ байгуулалтын шэнэ асуудалаар арад зондоо хандадаг, тэдээнтэй зүбшэдэг байна. Тиимэл ушарһаа, арад зоной үндэһэн ашаг туһые хамгаалдаг хадань, партиин шиидхэбэринүүдые советскэ хүнүүд хододоо һайшаан дэмжэдэг. Мүнөөшье, партимнай социалистическэ үйлэдбэриин хүсэнүүдэй саашадаа хүгжэхэ талые үндэһэ болгон, арадай ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэг үндэһөөрнь шэнэдхэн эмхидхэхэ программа зохёогоод, дахинаа арад зондо хандаһан байна. Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые саашадаа улам һайжаруулха тухай дурадхалай проектые хүдэлмэришэд, колхозниигууд, манай ороной интеллигенци халуунаар һайшаана гэжэ нүхэр Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые бүгэдэарадай дунда зүбшэн хэлсэлгэ харуулаа. Гүрэнэй аппарадые, мүн арадай ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгые саашадань һайжаруулха гээшэ манай өөһэдымнай, шухала зорилго гэжэ советскэ хүнүүд тоолодог. Центральна Комитедэй оруулһан дурадхалнуудые манай Эхэ ороной бүхы арад зон тон һайнаар ойлгожо дэмжээд, алишье талаһаань бодомжотойгоор зүбшэн хэлсэнэ гэжэ партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ, газетэнүүдэй, журналнуудай редакцинуудта манай ороной нютаг бүхэнһөө орожо байһан дурадхалнууд харуулна.

Промышленностиие хүтэлбэрилхэ хэрэгые саашадаа һайжаруулха тухай дурадхалай бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэдэ, энэ хэрэгтэ арад зоной эдэбхитэйгээр хабаадахада арадай социалистическэ ажахы улам саашаа дэбжэхэ, бүхы ажалшадай ажана байдалай саашадаа һайжарха байһаниинь дамжаггүй.

Социалистическэ демократиие саашадаа хүгжөөхэ, хүтэлбэриин доодо зургаануудһаань эхилээд түбэй зургаанууд хүрэтэрнь һайжаруулха, албан хойрогоор ажал хэрэгтээ хандаха ябадалые усадхаха, нютаг нютагтань ажал хүдэлмэриеэ хүтэлбэрилхэ гээшэ коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шатын эгээл шухала зорилгонуудай нэгэниинь гээшэ гэжэ ямаршье һэжэггүйгөөр хэлэхээр. Социалистическэ демократиие хүгжөөн бэхижүүлхэ, гүрэнэй, партийна хүдэлмэ-

риин арга методүүдые һайжаруулха, демократическа централизмын гол ёһые эрид шууд бэелүүлхэ гэжэ Ленин бидэндэ захиһан байгаа. Тиигээл һаа коммунизм тээшэ амжалтатайгаар дабшахат гэжэ Ленин хэлэдэг һэн. Манай парти Ленинэй эдэ захяануудые үнэн сэхээр бэелүүлнэ!

Манай коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэн эмхидхэхэ ябуулгаяа улам һайжаруулхадань, арад зонтоёо бүри нягта холбоотой болоходонь, социалистическэ демократи саашадаа хүгжэхэ байна. Хүдэлмэришэн ангиин марксистска парти хадаа пролетариадай диктатурын хүтэлбэрилхы хүсэниинь гэжэ СССР-тэ, мүн бусад оронуудта социализм байгуулха хэрэг харуулаа. Социалистическэ гүрэндэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэнь тон бага юм гэдэг үзэлнүүд хадаа ленинизмын буруушааһан анархо-синдикалистска хуушан баталамжануудые һэргээһэн ябадал мүн. «Хүтэлбэрилхын тулада тэмсэлэй дүлэндэ хатуужаһан олон революционер-коммунистнуудтай байха хэрэгтэй. Иимэ зонууд бии. Тэдэнэй нэгэдэл парти гэжэ нэрлэгдэдэг. Синдикалистнуудай буруу үзэлнүүдые, үйлэдбэришэдэй уялгата кандидатура гэдэгые үгы болгон усадхаха шухала. Хэрбээ тэдэниие усадхаагүй һаа, парти тэмсэлэй хажуу тээнь гаража, пролетариадай диктатура бодото дээрээ... тогтоогдохогүй байна» гэжэ В. И. Ленин хэлэдэг һэн. (Зохёолнууд, 32 том, 41 хууд).

Манай парти ажахын асуудалнуудта дан ехээр анхаралаа хандуулна гэжэ зарим шүүмжэлэгшэд хэлэдэг. Коммунистическэ парти хадаа хүтэлбэрилхы парти мүн. Тиимэһээ ажахын асуудалнуудта —советскэ байгууламжын материальна үндэһэ һуури болгошо асуудалнуудта анхаралаа хандуулангүй байжа болохогүй. Томо промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэригүйгөөр, тэрэнээ наука, техникын һүүлэй тон шэнэ амжалтануудай ёһоор хүгжөөнгүйгөөр, үйлэдбэриин хүсэнүүдые ехээр хүгжөөнгүйгөөр элбэг дэлбэг продуктнуудые абажа шадахагүй, арад зоной хэрэглэмжыень дүүрэнээр хангажа шадахагүй, коммунистическэ общество байгуулжа шадахагүй байнабди. Эгээл тиимэһээнь коммунистнууд ажахын асуудалнуудта тусгаар ехэ анхарал хандуулдаг.

Оромнай баян, хүсэн түгэс, олон электростанцинуудтай, хүгжэнги промышленностьтай, дээдэ зэргын техникэтэй, научна ёһоор эрхилэгдэдэг социалистическэ хүдөө ажалтай болохо гэжэ Ленин бододог һэн.

«...Ажалша арадаймнай... социалистическэ ёһоор эмхидхэгдэһэн общество байгуулха жаргалтай һайхан сагынь ойртоо,— гэжэ Ленин бэшээ һэн. — Гансал социалистическэ байгуулалта бата найдамтай, эб найрамдал тогтоожо, бүхы ажалшадай соёл болбосоролыень хүгжөөжэ, ажабайдалыень һайжаруулжа шадаха байна». (Зохёолнууд, 27 том, 145 хууд.).

Ленин социализм байгуулха хэрэгые совет засагай һаяхан тогтоогдоод байһан түрүүшын жэлнүүдтэл хүтэлбэрилһэн байгаа. Тиигэбэшье, манай ороной коммунизм тээшэ хүгжэхэ замыень хэдэн арбаад жэлээр уридшалан сэсэн ухаагаараа тэрэ хараалһан байна.

Ленинэй захяа заабариие бэелүүлэн, совет арад түүхын үзэгдөөгүй богонихон болзор соо орон дотороо индустриализаци, хүдөө ажахыда коллективизаци амжалтатайгаар бэелүүлээд, соёл болбосоролой талаар эрид хубилалта хээд, обществоёо социалистическэ ёһоор хубилгаха гэһэн агууехэ зорилго дүүргэһэн байгаа. Манай арад Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй хүтэлбэри доро ябажа иимэ илалтануудые туйлаа. В. И. Ленин мэндэ байхадаа И. В. Сталинай ажал-ябуулгада бии байһан алдуунуудыень зааһан байгаа. Тэдэ алдуунуудаа хойшодоо И. В. Сталин заһажа шадаагүйшье һаа, манай орон дотор социализм байгуулха хэрэгые Ленинэй һургаалай ёһоор бэелүүлгэдэ элитэ ехэ үүргэ дүүргээ. Ленинизмын дайсадуудые — троцкистнуудые, баруунай үзэлтэй оппортунистнуудые, буржуазна националистнуудые большевигүүдэй парти үй бута сохёод, бүхы арадаа морально - политическэ талаһаань нэгэдүүлээд, советскэ ниитын, гүрэнэй байгууламжые бэхижүүлээ.

Ленинэй хараалһан түсэбэй ехэнхинь мүнөө бодото дээрээ бэелүүлэгдээ гэжэ манай үеынхид мүнөө харана. Урдань һандаралда орожо, гээгдэнги байһан оромнай түүхэтэ богонихон болзор соо социализм байгуулаад, түрүү техникэтэй, наукатай орон болоо. Промышленна продукци бүтээлгын хэмжээгээр оромнай мүнөө дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ. Эдэ бүхы амжалтануудые туйлахадаа советскэ хүнүүд туйлай ехэ бэрхэшээлнүүдые дабан гараа, саг зуура ядарaадшье үзөө. Гэбэшье, энэ ядаралайнь аша харюулагдаа. СССР-эй промышленность 1957 ондо революциин урда тээхидэ орходоо 30 дахин ехэ болоо, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ 67 дахин ургаа. Революциин урда тээхи үедэ орходоо зуу дахин шахуу ехэ электроэнерги абтадаг болоо, 180 дахин ехээр машина бүтээлгын продукци гаргагдадаг болоо. Манай ороной хүсэ шадалай, бэеэ хамгаалгын үндэһэ һуури болгошо социалистическэ индустриие байгуулһан ушар совет арадай агууехэ баатаршалга мүн. **(Альга ташалга).**

Манай орондо ехэ хохидол ушаруулһан дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр Советскэ Союз богонихон болзор соо арадай ажахые һэргээн бодхоожо, 1940 онойхидо орходоо промышленна үйлэдбэриин хэмжээе дүрбэ дахин шахуу ехэ болгоо. Капитализмтай амгалан тайбан байдалда экономическа талаар мүрысэжэ, бүтээн гаргагдаһан продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урдань гараха гэһэн СССР-эй гол экономическа зорилгые түүхэтэ богонихон болзор соо шиидхэхэ бүхы арга боломжонууд мүнөө манда бии.

Социалистическэ экономико бушуу түргэнөөр хүгжэжэ, амжалта туйлана гэжэ капитализмые шунахайгаар эбдүүсэн хамгаалагшад мүнөө мэдэрхэ баатай болоо. Жэшээнь, Америкын мэдээжэ политическэ ажал ябуулагша Дин Ачесон һаяхан иигэжэ бэшэһэн байна: «Россин, Хитадай промышленность түрүүн Хойто Америкын болон Европын промышленностиие хүсөөд, һүүлээрнь урдань гараһан гэжэ XX зуун жэл түүхэдэ орожо магадгүй. Хэрбээ тиигэжэ бидэниие ахяа гээшэ һаань, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы түүхэнь хубилха. ...Росси ямаршье обществодо урдань үзэгдөөгүй түргөөр промышленностьяа хүгжөөнэ. Тэрэнэй алишье талаар туйлаһан амжалтань ехэ, тиигээд мүнөө тэрэнэй замаар Хитад ябажа байна. 20 жэлэй үнгэрөөд байхада Советскэ Союз продукци бүтээлгын хэмжээгээр Холбоото Штадуудай урдань гараха, хори гаран жэл үнгэрөөд байхада Советскэ Союзай, мүн Хитадай промышленность баруун оронуудай промышленностиин урдань гараха байна гэжэ тон наринаар бодожо үзөөд байхада эли болоно».

Советскэ Союзай, социалистическэ лагериин оронуудай промышленностиин таһалгаряагүйгөөр хүгжэхэдэнь капиталистнууд иимэ ехээр һанаата болодог болобо.

Совет арад хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар горьтой амжалта туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ энээнһээ урда хэзээшье үзөөгүй ехэ таряа манай орон хуряагаа юм. Энэмнай тушаан боложо тохёолдоһон зол бэшэ. Партиин эмхидхэлэй айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулһанайнь ашаар, хүдөө ажахые гээгдэлһээ гаргаха гэжэ, шэнэ, боро газар эдүүрилэн ашаглаха талаар арад зоноймнай шэн габьяатайгаар ажаллаһанайнь ашаар иимэ амжалта туйлагдаа. Манай орон дотор саашадаашье үндэр ургаса абтадаг байха ёһотой. Энэ зорилгые дүүргэхын тулада шухала хэрэгтэй бүхы арга боломжонууд бии.

Таряа, техническэ культуранууды, мал ажалай продуктнуудые улам ехээр абаха талаар 1957 ондо элитэ ехэ амжалта туйлая гэжэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство уряалаа. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиингаа энэ уряалыень халуунаар дэмжэнэ гэжэ областьнуудай, хизаарнуудай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һаяхан үнгэрэгдэһэн зүблөөнүүд харуулаа. Зорилго юуб гэхэдэ, колхозуудые, МТС болон совхозуудые хүтэлбэрилхэ хэрэг улам һайжаруулагдаха ёһотой, энэ жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, мал ажалые эрид һайжаруулхын түлөө шадамар бэрхээр арад түмэниие элсүүлэн эмхидхэхэ шухала.

Социализмын үедэ промышленность, хүдөө ажахы арад зоной ажабайдалые һайжаруулха гэһэн нэгэл гол зорилгоор хүгжөөгдэнэ. «Арад зоной ажабайдалые эрхим һайн болгожо, обществын бүхы гэшүүдые алишье талаһаань эрхэ сүлөөтэй оршон байдалда хүгжөөхын тулада» коммунистическэ общество байгуулагдаха гэжэ Ленин һургадаг һэн. (Зохёолнууд, 6 том, 37 хууд.).

Мүнөө бидэнэр арад зонойнгоо бүхы хэрэглэмжыень хангажа, эрилтэнүүдыень хүсэд дүүргэжэ үшөөл шадахагүй байна гээшэбди. Тиигэбэшье, арад зомнай нёдондонойхидо орходоо мүнөө жэл бүри һайн байдалтай болоо, харин мүнөөдэрэйхидэ орходоо үглөөдэр арад зоной байдал хизаарлашагүйгөөр һайжарха гэһэн баримтые хэншье буруушаан арсажа шадахагүй. **(Альга ташалга).**

Совет засагай үедэ арад зоной ажабайдал нилээдгүй һайжараа, ажалгүй, гуйраншалжа ябаха ушарнууд эсэслэн үгы болоо, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай салин хүлһэниинь жэл ерэхэ бүри дээшэлнэ, колхозниигууд улам ехэ олзо доход оруулдаг болоо, хүүгэднай түлөөһэгүйгөөр һургуулида һурана, арад зомнай түлөөһэгүйгөөр эмнүүлнэ, гүрэнэй эмхи зургаанууд социально-культурна талаар тэдэниие хангана.

Мүнөө промышленность, хүдөө ажахын ехээр хүгжөөд байхадань, саашадаа арад зоноймнай ажабайдал улам түргөөр һайжарха гэжэ хэлэхэ бата үндэһэтэйбди. **(Альга ташалга).**

Сэрэг дайнай үедэ манай орон дотор гэр байрануудехээр һандаргагдаһан юм. Парти, правитель[…]во гэр байрын асуудалнуудта ор[…] низацинуудай анхаралые […] ехээр мүнөө хандуулаа. Зургаа[…]хи табанжэлэй үедэ гүрэнэй з[…]рээр гү, али гүрэнэй туһаламж[…] 300 миллион шахуу дүрбэлж[…] метр талмайтай гэр байрануудб[…]ригдахаар хараалагдаа. Га[…] 1957 ондо 46 миллион гаран д[…]бэлжэн метр талмайтай гэр ба[…] ашаглалгада оруулагдаха юм. Э[…] тоо баримтануудые эли тодо бо[…]хын тулада, иимэ нэгэ ушар […]нуулая: революциин урда тээ б[…] Москвада 11 миллион 800 мян[…] дүрбэлжэн метр талмайтай […] байра байһан юм. Тиихэдэ һал[…] нэгэ жэлэй туршада манай о[…] дотор революциин урда тэ[…] Москвадал адли дүрбэн томо го[…]дойхиһоо дутахагүй олон гэр ба[…]ранууд баригдахань гээшэ. **(Аль[…] ташалга).**

Наука, техникын орьёлмо т[…]гөөр хүгжэжэ байһан мүнөө үе[…] атомна хүсэнэй, автоматизац[…] улам ехээр нэбтэржэ байһан […] бидэнэр эрдэм ухаанай бүхы […] баринуудта улам олон эрдэмтэд[…] мэргэжэлтэдтэй боложо байха ё[…]тойбди. Тиигээл һаа, техникын […]лаар мүнөө үеын хэмжээндэ байж[…] капитализмтай мүрысэн, тэрээ[…] урдань гараха байнабди. Револ[…]циин урда тээхи Росситай сасу[…]бал дээдэ, дунда һургуулитай м[…] гэжэлтэд мүнөө 30 дахин олон б[…]лоо. Мэргэжэлтэй кадрнууд[…] бэлэдхэхэ талаар манай орон[…] тэнсэхэ ондоо гүрэн үгы гэжэ би[…]нэр хэлэхэ үндэһэтэйбди.

Ехэ амжалтануудые туйлааб[…] гэжэ хэлэхэтээ хамта, партимн[…] манай ажал хүдэлмэридэ бай[…] дутагдалнуудые, мүн бэрхэшэ[…]нүүдые нюудаггүй. Бүхы бай[…] дутагдалнууд тухайда партимн[…] арадтаа сэхэ хэлэдэг. Манай ор[…] түүхэдэ эгээ түрүүлэн коммун[…] байгуулжа байна. Тиимэһээ […] агууехэ хэрэгтэ алдуунууд гарг[…]дахагүй, бэрхэшээлнүүд ушархаг[…] гэжэ ойлгохонь буруу. Дутагд[…]нууд манда бии. Гэбэшье, тэдэни[…] усадхаха, ямаршье бэрхэшээлн[…]дые дабаха шухала бүхы арга б[…]ломжонуудшье бии гээшэ. Би[…]нэйл һайнаар, эмхитэйгээр хүд[…]мэрилжэ, хүсэ шадалаа гамнаа[…] һаамнай, эдэ дутагдалнууд усадх[…]даха байна.

Партиин Центральна Комитед[…] декабрьска, февральска Пленуму[…] Коммунистическэ партиин XX съе[…]дын шиидхэбэринүүдэй ямара[…] дүүргэгдэжэ байһанай түрүүш[…] дүнгүүдые согсолоод, социали[…] байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжал[…]нуудые туйлаха зорилготой тод[…]хой хэмжээ-ябуулгануудые хара[…]лаа. Манай орон арадайнгаа аж[…]хые бушуу түргэнөөр хүгжөөнэ гэж[…] зургаадахи табанжэлэй түрүүш[…] жэлэй дүнгүүд харуулаа.

Совет арад ерээдүйнгөө зол жа[…]галтай байдал тээшэ этигэл на[…]дамтайгаар дабшана. Социалисти[…]скэ лагериин бусад оронуудай ар[…]дуудтай улам нягтаар нэгэдэ[…] Коммунистическэ партиингаа […]тэлбэри доро арад зомнай эгэ[…] зүб, ленинскэ замаар коммуниз[…] илалта тээшэ эрид шууд урагша[…] дабшана. **(Үни удаан альга ташалга).**

2. Ленинизм—пролетарска интернационализмый, арадуудай хани барисаанай үзэл суртал мүн

Нүхэд! Пролетарска интернационализмын һургаалые зохёохо талаар, арадуудай тэгшэ эрхэтэй, хани барисаатай байлгын политикые зохёон бэелүүлхэ талаар В. И. Ленин агууехэ габьяатай гэжэ тэрэнэй түрэһөөр 87-дохи жэлэй ойн үдэртэ онсолон тэмдэглэхэ шухала. Мүнөө үеын байдалда агууехэ вождиимнай энэ һургаалынь, мүн ажал-ябуулгань илангаяа ехэ удхашанартай болоно.

Империализмын үедэ бүхы дэлхэйн пролетариат хүсэеэ нэгэдүүлэн тэмсэхэ ёһотой, хүдэлмэришэдые интернационализмын үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлхэ, шовинизмын, национализмын элдэб бүхы үзэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ шухала байһыень Ленин гүнзэгыгөөр ойлгожо, иимэ зорилгые хүдэлмэришэдэй урда эгээл түрүүлэн табиһан байгаа. Капиталай уласхоорондын хүсэн болоходонь, монополистнуудай союзуудай бүхы дэлхэй дээгүүр байгуулагдахадань хүдэлмэришэд гансал өөһэдынгөө яһатанай дунда ангиин тэмсэл хэхээ болижо, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэд нэгэдэжэ, бүхы дэлхэйн империалистнуудтай тэмсэхэ ёһотой болоно гэжэ Ленин элирүүлээ. «Капитал гээшэмнай уласхоорондын хүсэн гээшэ, тиимэһээнь тэрэниие илахын тулада бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэд ахадүүгэй ёһоор нэгэдэхэ ёһотой» гэжэ В. И. Ленин хэлэдэг һэн. (Зохёолнууд, 30 том, 268 хууд.).

Пролетарска интернационализмын үзэл сурталые В. И. Ленин жэшээтэ һайнаар баримталдаг байгаа гэжэ Ленинэй бүхы ажаябадалынь, ажал-ябуулгань гэршэлнэ. Ажалшадай эрхэ сүлөөгэй, аша туһын түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай революционно пролетариад[…] нэгэдүүлхын түлөө В. И. Лени[…] хүсэ шадалаа гамнангүй оролдод[…] һэн. Бүхы дэлхэйн ажалшадтай һ[…]налаа нэгэдэнги байха ёһотойг[…]жэ В. И. Ленинэй манай парти[…] хододоо номнодог байһана[…] ашаар ородой большевигүүд дэ[…]хэйн ажалшадтай хани барисаат[…] байха гэжэ хододоо оролдодог.

Ленин бүхы оронуудай ажалша[…]дай агууехэ хани нүхэрынь байһа[…] юм. Тэрэ бүхы үндэһэ яһатадай пр[…]летариадые хүндэлжэ, тэдэнэй ю[…]гээр дутажа байһые, ямар юумэ х[…]сэжэ байһыень һайн ойлгодог ба[…] һан юм. Франциин суута коммунис[…] Вайян Кутюрье Владимир Иль[…] тухай иигэжэ бэшээ: «Бүхы д[…]хэйе гайхуулһан, бүхы дэлхэй[…] ажабайдалыень, зорилгонуудые[…] эли тодоор мэдэжэ байһан энэ х[…] ами наһанайнгаа һүүлшын үдэр х[…]рэтэр Хитадай кули, юумэ зөөдэ[…] негрын һанал бодолые гайхалтай[…] һайнаар ойлгодог байһан юм. Да[…]лагданги анцамидай, индусай һ[…]нал бодолые, Ленинградай металли[…]стын, Парижай бүд нэхэгшын, Ш[…]нэ Виргиниин шахтёрой һанал бо[…]дол шэнгеэр эли тодоор Ленин ой[…]годог һэн. Ленин гээшэ бидэнэ[…] ерээдүйн сагай хүнэй үльгэр жэшэ[…] байһан юм».

Манай парти пролетарска инте[…]национализмын үзэл бодолые эри[…] шууд баримталдаг байһанайнгаа[…] ашаар түүхын шиидхэхы үеүүдтэ[…] эгээн зүб һанамжа баримталжа[…] бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэнэй аш[…] туһын тулада оролдодог байгаа[…] Жэшээнь, дэлхэйн нэгэдэхи дайнай[…] үедэ социал-шовинизмын үзэлтэй[…]

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР—КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ

И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулжа, 1957 оной апрелиин 22-то Москвада болоһон баярай заседани дээрэ нүхэр Е. А. Фурцевагай хэһэн элидхэл

(Үргэлжэлэл)

ойһон II Интернационалай нуудай урбаад байхада, мапартимнай пролетарска интионализмын үзэлдэ үнэн сэлай юм. Агуухэ Октябрьска листическэ революциин илаһүүлээр Советскэ Союз үни капиталистическэ гүрэнүүдреэлгдэһэн социализмын ори гүрэншье байхадаа, уласхоон хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнболохо дэмжэлтэ үзүүлдэг на.

лнскэ национальна политиһургаал заабаринуудай үндэманай орондо дэлхэй дээрэ түрүүн олонациональна социстическэ гүрэн байгуулагЛенин Советскэ Социаческэ Республиканууудай Союүндэһэ һуурииень анха табиһан юм. Социалмтаран байгуулхын тулада үндэһэ яһатан һайн дураараа жэ, Совет гүрэниие байа ёһотой гэһэн, түүхэдэ урбайгаагүй һургаал Ленин зоа юм. Үндэһэ яһатад тэгшэ эргэжэ миил ёһын тэдыдэ бүра демократи сонсходог. ХаЛенин элдэб яһатадые бодээрэнь тэгшэ эрхэтэй болготулада, урдань гээгдэнги байарадуудта хүгжэнги республидай түгһөө туһаламжа үзүүэ ёһотой гэжэ хэлэдэгшье, политика ябуулдагшье байгаа.

өө социалистическэ гүрэнэй элэй туршада ябажа гараһан дүнгүүдые согсолходоо, Лев энэ заабариинь бидэнэр эбди гэжэ илангаа омогорэмдэглэнэбди. Таджикистан онойхидо орходоо 27 дахин рузи 30 дахин ехэ, Казахстан ин ехэ, Киргизи 42 дахин ехэ, ин 45 дахин ехэ промышленна укци бүтээн гаргаха гэжэ маороной арадууд урдань хэзээбодожо шадахагүй байгаа. удаан альга ташалга).

ай союзна республиканууд нги промышленностьтай гүрэболонхой. Эдэ гүрэнүүдтэ һальна соёл культура һалбадараа, мэргэжэлтэй олон инануд, экономистнууд, ажахын зрилэгшэд бии болоо. Эгээл ээ манай гүрэн союзна ресанууудай эрхые мүнөө бүри эхэ гэжэ байна. Энэмнай сореспубликануудай хүгжэлтынь шата мүн, тиихэдээ тэдэнэй й ажахын, соёл болбосоролой шууд хүгжэжэ байһыень гэргээшэ.

олетарска интернационализм Ленинэй зохёоһон гол һурсоветскэ олонациональна гүдүй дүршэл дээрэ шалгагдаа. ургаалнуудые баримталан, созмын агуухэ лагерьта ородог даанхай социалистическэ гүрэхоорондоо харилсана.

асал һайн дураараа нэгэдэхэарадууд бата бэхи нэгэдэлтэй юм гэжэ Ленин һургадаг һэн. ай һургаалай ёһоор, үндэһэ һайн дураараа нэгэдэнайха ёһотой. Тиихэдээ нэгэ ямар нэгэн ондоо яһатаниие ээжэ дарлахагүй ёһотой, яһабээ бэедээ тон ехээр этигэхэ, ахадүүгэй ёһоор, һайн дурааарэгдэнхэйбди гэжэ эли тодоор охо ёһотой» гэжэ Ленин хэлэн. (Зохёолнууд, 30 том, 269).

италистическэ гүрэнүүдэй нэдэ ехэнхидээ али нэгэн агуугүрэн хүсэ хэрэглэн, бусад гүдые мэдэлдээ оруулжа, дэлээн болохо гэжэ оролдодог . Харин социалистическэ гүрэнэгэн ниитэ зорилготойбди, гүдэймнайшье, үндэһэ яһатануулайшье урда ниитэ зорилго анхай гэжэ ойлгоһон дээрэгэдэнхэй байдаг.

эжэ һайн дураараа социалиеско гүрэнүүдэй нэгэдэхэ ябахоорондоо шиидхэгдэшэгүй зурилдөөнүүдтэй империаческэ гүрэнүүдэй ямаршье нэээ бата бэхи байһаниинь эли-

ы дэлхэйн ажалшад нэгэдэнгаар хамтаранги байха ёһоэн шухала гол ёһые революо пролетарска партинууд ябуулгадаа бэелүүлдэг. «...бүатан тэгшэ эрхэтэй, тиихэдээ яһанайнгаа гүрэниие байэрхэтэй гэжэ мэдэрхэ зуураа тариат «бүхы яһатадай тариннарай холбоо харилсаан үнэтэй юумэмнай гэжэ тоологэжэ В. И. Ленин бэшэһэн . (Зохёолнууд, 20 том, 383).

иалистическэ гүрэнүүдые заанэгэ лагерьта нэгэдүүлхэ гэбодол буруу, орон бүхэн ган, бусад социалистическэ ороай хүсэеэ нэгэдүүлэнгүйгөөр лизм байгуулжа шадаха юм, тиихэдээ тэдэнэр хоорондоо эбэй ёһоор зэргэ оршохо ёһон бодол баримталдаг зарим хүнүүдэй ушардаг дээрэһээ мүнөө ленинизмын энэ һургаалые һанаулха хэрэг гарана. Орон орондо социализм ондо ондоогоор байгуулагдаха ёһотой юм гэһэн буруу үзэлөө зүбтүүлхын тула заримашуул иигэжэ хэлэдэг. Тэдэ энэнь буруу.

Элдэб оронуудта социализм байгуулха хэрэгшье, арга методуудыншье ондо ондоо байдаг гэһэн Ленинэй суута тезисэй зүб байһые КПСС-эй XX съезд гэршэлжэ, тэрэниие хүгжөөһэниинь мэдээжэ. Манай партиин XX съездын иимэ тобшолол хэхэдэнь, ахадүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинууд теоретическэ хүдэлмэреэ эршэ далайса ехэтэйгээр ябуулдаг боложо, практическа ажал-ябуулгаяа эдэбхитэй болгоо. Орон бүхэнэй түүхын хүгжэлтэһөө дулдыдан гараһан эрхэ байдалда эгээл таарамжатайгаар социализмын асуудалнуудые шиидхэхэ гэжэ бүхы партинууд улам габшагайгаар оролдодог болоо. Марксизм-ленинизмын саашадаа улам хүгжэн мандадаг удхада таарадаг тиимэ оролдолго, мүн саашадаашье үргэлжэлхэ байһандань һэжэг һанагданагүй. Зүгөөр марксизм-ленинизмын бүхы оронуудта эрхэбэшэ хамаатай ниитэ һургаал дээрэл, ревизионизмын элдэб бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү эрид шууд тэмсэл хэһэнэй үндэһэ һуури дээрэл тиимэ оролдолгын бүтэсэтэй байхые хараадаа абаха хэрэгтэй.

Уласхоорондын хархисууд «национальна коммунизм» тухай номнол тараана. Тиимэ номнолые марксистнуудбди гэжэ өөһэдыгөө нэрлэдэг зарим теоретигүүд тараана. «Национальна коммунизм» гээшэ нэгэ ороной национальна интересүүдые буруугаар ойлгожо, бүхы оронуудай ажалшадай ниитэ, социалистическэ интересүүдтэ зүришүүлэн табиһан ябадал мүн. Ондоогоор хэлэхэдэ, энэ хадаа национализмын хуушан сурталые шэнэлһэн зүйл гээшэ. Энэ хадаа националистическэ үзэлтэй жэжэ буржуазна этэгээдүүдэй нүлөөн болоно. Иимэ номнол дэлгэрүүлээ һаа, социалистическэ оронуудай арадуудые амяарлан һалгаажа, социалистическэ лагериин нэгэдэлые һандаргаажа болохо байна.

«Национальна коммунизмын» тала баригшад социалистическэ лагерьһаа амяарлан һалахадаа өөрынгөө арадай национальна аша туһада һайнаар алба хэдэг патриодууд гээшэбди гэжэ һанадаг. Зүгөөр энэнь национальна аша туһые буруугаар ойлгоһон ябадал болоно. Энээниие патриотизм гэжэ ябашье болохогүй, юундэб гэхэдэ, социалистическэ патриотизм национализм хоёр удхаараа тон ондоо зүйлнүүд байха юм. Социалистическэ ороной үнэн бодото патриот хадаа өөрынгөө эсэгэ ороной аша туһые бусад социалистическэ оронуудай аша туһанһаа амяарлан һалгаадаггүй юм. Нацымни хүгжэн мандалга, алдар соло болон баялигынь, эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалынь социализм байгуулгын зам дээрэл бэелүүлэгдэжэ болохо гэжэ, тиихэдэ социализм байгуулга гээшэ бүхы оронуудай ажалшадай ниитын интернациональна хэрэг мүн гэжэ тиимэ патриот мэдэнэ. **(Альга ташалга).**

Нэгэ ороной хэмжээнһээ гаража, социализмын дэлхэйн системэ болоходонь социалистическэ патриотизм интернационализмтай үшөө ехээр ниилэнэ. Өөрынгөө социалистическэ орондо дурлаха ябадал бүхы социалистическэ дэлхэйдэ, тэрэнэй арадууд болон оронуудта ахадүүгэй ёһоор дурлаха ябадалһаа таһарашагүй юм. Энэмнай өөрыгөө сүлөөлхын түлөө, шэнэ ажабайдалай түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы капиталистическэ оронуудай болон колонинуудай ажалшадта гүнзэгы ехээр талархан дурлаха ябадалые болюулхагүй, харин улам ехэ болгохо гэжэ хараална. Социалистическэ орон бүхэнэй ажалшад гансахан өөһэдынгөө амжалтануудаар бэшэ, харин бүхы социалистическэ лагериин, бүхы сүлөөрэлгын тэмсэлэй амжалтануудаар омогорходог. Уласхоорондын эбтэ барисаатай эбдэршэгүй хани холбоон бидэнэрые социалистическэ лагериин бүхы арадуудтай, бүхы дэлхэйн ажалшадтай холбоно. Энэ ушар зүбшье гээшэ, социалистическэ интернационализм Ленинэй һанаһанай ёһоор иимэл байна.

Һүүлэй үедэ арадай демократиин оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай, правительствонуудай түлөөлэгшэнэртэй манай партиин болон Советскэ гүрэнэй түлөөлэгшэнэрэй уулзаһан, хэлсээ хэһэн ушарынь социалистическэ лагериин арадуудай нэгэдэлэй, хани харилсаанай хэлбэришэгүйгөөр бэхижэжэ, хүгжэжэ байһаниие харуулаа. **(Альга ташалга).**

Ленинэй һургаалай үндэһөөр нягтаран жагсаһан, өөһэдынгөө шалгагдамал хүтэлбэрилэгшэдэй—коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ударидалга доро ябажа байһан социалистическэ лагериин арадууд социализмын замаар найдамтайгаар дабшана, арадайнгаа ажахы болон культурые хүгжөөлгэдэ, эб найрамдалда дуратай гадаадын политика бэелүүлгэдээ улам ехэ амжалтануудые түйлана. Дэлхэйн социалистическэ системын хэлбэришэгүйгөөр хүгжэн бэхижэжэ байһан ябадалынь арсашагүй зүйл мүн, энээниие үмхирэн һалажа байгаа хуушан, капитализмын юртэмсэ зогсоохо шадалгүй. **(Альга ташалга).**

Уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөе бутарган һалгааха гэһэн хархисуудай һэдэлгэнь буруу һүрөө. Коммунистическэ газетэнүүдэй редакцинуудта, партийна центрнүүдэй байшангуудта хархисуудай галзуу муухайгаар добтолходонь, коммунистнуудые хардаха, гүрдэхэдэнь һүүлэй үедэ баруун зүгтэхи хани нүхэдтэмнай ехэхэн хүндэ сагууд тохёолдодог байгаа гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Зүгөөр хархисууд иимэ аргаар өөрынгөө зорилгые түйлаагүй. Этигэн ядадаг бэеэ тушаахаар бэлэн хүнүүд компартинуудай зэргэдэ үсөөхэн байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ коммунистнуудай олонхиинь үшөө ехээр хатуужаа, өөһэдынгөө үзэл бодолдо, өөһэдынгөө хүсэнүүдтэ үшөө ехээр найдадаг болоо, өөһэдынгөө зэргэнүүдые үшөө ехээр нягтаруулаа. Хүдэлмэришэн ангиин революционно партинууд дотор пролетарска интернационализмын үзэл суртал үшөө ехээр бэхижээ. **(Альга ташалга).**

Уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөе илажа шадамаар тиимэ хүсэн дэлхэй дээрэ үгы гэжэ мүнөө бүлтанда,—хани нүхэдтэшье, дайсадташье,—илангаа элитэ болоо. Коммунизмын агуухэ үзэл суртал, Маркс—Ленинэй үзэл суртал хэдэн арбаад, зуугаад миллион хүнүү[illegible] ухаан бодолдо гүнзэгыгөөр ойлгогдоо, үргэн ниитэ арад зоной дунда нэбтэрээ, хүн түрэлтэнэй мүнөө үеын обществын эгээлэй хүнүүдтэ ойлгогдодог болоо. Өөрынгөө агуухэ хэрэгэй зүб байһаниие ойлгон мэдэжэ, эб найрамдалда, демократида болон социальна хүгжэлтэдэ арадуудай хизааргүй ехээр зорижо байһаниие харуулан коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд арадуудай зол жаргалай түлөө хүйшэр хүндэшье һаа, алдарта тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые түйлана. **(Альга ташалга).**

3. Ленинизм—эб найрамдалай түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлэй туг мүн

Нүхэдүүд! Империализмын боголшолгоһоо, колониальна дарлалтаһаа, аюулта дайнуудһаа арадуудай һалаха замые Ленин хүн түрэлтэндэ зааһан юм. Бүхы дэлхэйн ажалшадай хэтэ заяанһаа хойшо табижа байһан энэ агуухэ түүхэтэ зорилгые дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалистическэ гүрэниие бэхижүүлэн, арадуудай эрхэ сүлөөгэй болон эб найрамдалай түлөө, социальна болон национальна дарлалтада эсэргүү тэмсэгшэ бүхы революционно болон демократическа хүсэнүүдые нягтаруулан жагсаажа, тиигэжэ шиидхэхэ гэжэ Ленин тоолодог һэн.

Оршон мандаһан түрүүшынгөө үдэрнүүдһээ хойшо Советскэ социалистическэ гүрэн бусад арадуудтай болон гүрэнүүдтэй харилсахадаа ленинскэ һургаалые хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри болгоно. Ниитын хоёр системын—социализмын болон капитализмын амгалан ёһоор зэргэ оршон байха, мүрысэхэ тухай Ленинэй заабаринууд манай мүнөө үедэ илангаа ехэ хүсэтэй болоод байна.

Социализм капитализмда орходоо булюу һайн байһанаа эб найрамдалай болон эбэй ёһоной мүрысөө хэжэ хүсэдөөр харуулха байха гэжэ манай парти, манай арад хатуугаар этигэн найдана. Бидэнэр империалистическэ эзэрхэг түримхэй дайнуудта эрид шуудаар дурагүйтэдэг байһан ба дурагүйтэдэг байнашьебди. Капиталистическэ оронуудые ахижа гараха, капитализмтай экономическа мүрысөөндэ илажа гараха бүхы арга боломжонууд манайда бии. Бидэнэр өөһэдынгөө байгууламжые хэндэшье баадханагүйбди, амгалан тайбан байгуулалтаяа бэелүүлхэдэмнай бидэнэртэ, бусад арадуудта империалистнууд һаад бү хэһэй гэжэл һананабди. **(Альга ташалга).**

Капиталистическэ дэлхэйн хархис хүсэнүүд эбэй ёһоор мүрысэхэһөө, уласхоорондын хани харилсаанһаа тон ехээр айна. Юундэб гэхэдэ, тэдэ хүнүүд тиимэ мүрысөөндэ илаха аргатай байһандаа этигэнэгүй бшуу. Тэдэ хүнүүд капиталистическэ монополинуудые хэмжээгүй ехээр баяжуулан, дайнда бэлдэхэ аргаар, буу зэбсэг ехээр бэлдэхэ, шэнэ дай бэлдэхэ аргаар түүхын хүгжэлтые һаатуулха гэжэ найдана. Эдэ бүхы аргань арад зониие гансал ядарал зоболондо оруулдаг байна.

Манай ороной гансаараа социалистическэ орон байхадань манай орондо эсэргүү дай хэхэдээ империалистнууд амжалта түйлажа шадаагүй байгаа, мүнөө тэдэнэрэй амжалта түйлаха аргань бүришье бага болонхой. Амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политикые буруушаан, «хүсэ баримталха» политикые США номнодог. Американска мүнөө үеын эзэрхэг түримхэй политикые даган дууряадаг баруун гүрэнүүдэй засаг баригшад арадуудай аша туһада, дэлхэй дээрэ хүсэнүүдэй мүнөө ямар тэнсэбэритэй байһан ябадалда зүрюугээр аашална.

Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика, Европо болон Азиин арадай-демократическа бүхы гүрэнүүд социализмын бата бэхи лагерьта ороно. Тиимэһээнь США-гэй болон Хойто-Атлантическэ бүлэглэлдэ ородог тэрэнэй туһамаршадай ябуулдаг, дайнда бэлэдхэхэ политикын илангаа бодомжогүй, ямаршье үндэһэгүй байһаниинь мүнөө тон элеэр харагдана.

Социалистическэ лагерьта эсэргүү империалистическэ гүрэн бүхэнэй хэһэн добтолгонь тэдээндэ өөһэдтэнь ехэ аюултай байха байгаа гэжэ мүнөө бүгэдэндэ эли. Юуб гэхэдэ, бүхы социалистическэ оронууд добтологшодто хатуу харюу үгэхөөр мүнөө үеын шухала буу зэбсэгүүдтэй болонхой. Хэрбээ империалистическэ гүрэнүүд дай үүдхэхэ гэһэн һэдэлгэ хээ һаань, социалистическэ лагериин сүлөөтэ арадууд хатуу харюу үгэжэ, капитализмын бүхы системын эсэслэн һалаха байһаниинь дамжаггүй. **(Үни удаан альга ташалга).**

Баруун капиталистическэ гүрэнүүдэй эзэмдэгшэ ангинуудай ябуулдаг, дайнда бэлэдхэхэ гэһэн политикань арадуудые хүндэ хүшэр байдалда оруулхаһаа гадна, бүхы дэлхэйн амгалан тайбан байдалда айхабтар ехэ аюул тохёолдуулна. Тэдээнэй иимэ политикыень ямаршье арад дэмжэхэгүй. Эртэ урда сагай баян культуратай оронууд болохо Баруун Европын арадууд, жэшээнь, Англиин, Франциин арадууд Американ монополинуудай һанаашалгаар оронуудаа атомна дай үүдхэхэ газар болгохые зүбшөөхэ аал? Урдань Гитлерэй генералнууд ябаһан хүнүүдэй шэнэ дай үүдхэхэдэнь ямар арад хүбүүдээ үгэхэеэ зүбшөөхэ гээшэб.

США-гэй дайнда бэлэдхэдэг этэгээдүүд Баруун Европын болон бусад оронуудые дайнай газар болгохо гэжэ оролдожо байна. Иимэ политикын айхабтар ехэ аюултай байһыень мэдэржэ, өөһэдынгөө үндэһэ яһатанай аша туһын тулада энэ политикыень хубилгажа шадаха хүсэн Баруун Европодошье, бусад оронуудташье олдохо бэзэ гэжэ найдахаар.

Дайнай ехэ аюултай байһыень ойлгожо, элдэб гүрэнүүд хоорондоо эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байдаг болохо гэжэ мүн лэ найданабди. Мүнөө үедэ үни удаан амгалан тайбан байдал тогтоожо болохо юм гэжэ бидэнэр этигэдэг байгаабди, мүн этигэһээршьебди. Мүнөө уласхоорондын байдал саг зуура шангадаад байна. Арадууд үсэд нэтэрүүгээр, эдэбхитэйгээр тэмсэжэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларжуулжа, эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байха бэзэ гэжэ бидэнэр этигэдэгбди. Арадууд һэрэмжэтэй байжа, тухиралгада ороогүй, бэе бэедээ дайгаар ороогүй һаань, эб найрамдалые хамгаалхын тулада саашадаа хүсэеэ нэгэдүүлээ һаань, түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэмэл лагерьта империалистнуудай ямаршье хорото ябуулгануудынь аюулгүй болохо. **(Альга ташалга).**

Совет гүрэн, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти эб найрамдалай, арадуудай хоорондын хани барисаанай гол ёһонуудые гадаадынгаа политика бэелүүлхэдээ саашадаашье баримталха юм. Эдэ гол ёһонуудынь түүхын дүй дүршэл дээрэ шалгагдаа. Эдэ гол ёһонууд совет арадай, бүхы хүн түрэлтэнэй ажабайдалай аша туһада зорюулагдадаг. «...Амгалан шэглэлтэй манай политикые дэлхэйн хүн зоной диилэнхи олониинь һайшаадаг» гэжэ В. И. Ленин хэлэдэг һэн. (Зохёолнууд, 30 том, 365 хууд.)

Капиталистическэ гүрэнүүдэй хархис бүлэгүүд өөһэдынгөө ангиин шунахай хободог аша туһын тулада дайнда бэлэдхэнэ. Эгээл иимэһээнь эб найрамдалай түлөө, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэн тэмсэхэ гээшэ бүхы демократическа хүсэнүүдэй, бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй гол зорилгонь мүн.

Империализмда эсэргүүсэн Европын болон Американ хүдэлмэришэн ангиин тэмсэхэдэнь, Зүүн зүгэй арадууд агуухэ туһаламжа үзүүлхэ юм гэжэ Ленин зааһан байна. Зүүн зүгэй арадуудай эдэбхитэй болоһон, Азиин, Африкын олон миллион арадуудай сүлөөтэ, шэнэ ажабайдалай түлөө тэмсэжэ эхилһэн ушар бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанартай гэжэ Ленин заадаг һэн.

Зүүн зүгэй арадууд империалистическэ богоолшолгын гэнжые таһар удар татажа, бусад оронуудай ажалшадтай хамта сүлөөтэ ажабайдалай замаар дабшаха агуухэ сагынь ойртоо гэжэ В. И. Ленин уридшалан хэлэһэн байна.

Баруун оронуудай, Зүүн зүгэй дарлагданги арадуудай нэгэдэхэ ябадал манай саг үеын гол шухала зүйлынь гэжэ Ленин хэлэдэг һэн. Энээнтэй дашарамдуулан иимэ нэгэ һонин ушар һануулая. 1920 оной эсэстэ Москвада «Зүүн зүгэй арадууд» гэжэ нэрэтэй журнал гараа һэн. Тэрэ журналай хабтаһандань «Бүхы оронуудай пролетарьнар, дарлагданги арадууд нэгэдэгты!» гэһэн үряа толилогдонхой байгаа. Энэ үряа зүб гээшэ гү гэжэ нэгэ нүхэр һэжэглэбэ. Тиихэдэнь Ленин Москвагай партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан дээрэ иигэжэ хэлэһэн байна: «Коммунистическэ манифестын» үряатай жэшээлхэ болоо һаань, энэ журналай үряань буруу гээшэ ааб даа. Гэбэшье, «Коммунистическэ манифест» тон ондоо үедэ бэшэгдэһэн байна бшуу. Тиимэһээ журналай энэ үряань мүнөө сагай политикын ёһоор зүб зохёогдонхой байна... «Бидэнэр бүхы оронуудай пролетарьнарай түлөөлэгшэд байхаһаа гадна, дарлагданги арадуудай түлөөлэгшэд болон бодото дээрээ тэмсэнэбди» гэжэ Ленин онсолон тэмдэглэһэн байна. (Зохёолнууд, 31 том, 423 хууд.).

Азиин арадуудай политическэ талаараа һаяхан эдэбхитэй боложо байхыень харахадаа В. И. Ленин айхабтар ехээр баярладаг бэлэй. Манай зуун жэлэй эхиндэ агуухэ хитад арадые тон ехээр хүндэлжэ Ленин бэшэһэн байна. Тиихэдэ хитад арад агуухэ хүсэеэ һаяхан элсүүлжэ, феодальна, мүн гадаадын империалистическэ дарлалтые үгы хэхын түлөө бэеэ зэһэжэ байгаа һэн.

Хайшаашье харахада олон мянган хүнүүд дарлалта, мүлжэлгын зоболонто байдалда хашагдажа, гадаадын үсөөхэн эзэмдэгшэдэй мэдэлдэ тулижа байһыень Ленин гашуудан харадаг бэлэй. Хүн түрэлтэнэй хэхадһаа ехэнхиинь колониализмын дарлалта доро байгаа сагтань, социализм эсэслэн илажа шадахагүй гэжэ Ленин хэлэдэг һэн.

Революционерэй шунал абьяастай сэдьхэлээр Ленин колониализмда эсэргүүсэн, элдэб яһатанай, мүн расова элдэб янзын мүлжэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэдэг һэн. Зүүн зүгэй арадууд агуухэ хизаарлашагүй хүсэтэй, тэдэнэр дэлхэйн соёл болбосоролой хүгжэлтэдэ ехэ хубита оруулха гэжэ Ленин этигэдэг байгаа. «Зүүн зүгэй арадууд улам эдэбхитэй боложо, эрид шууд тэмсэхээр, хүн түрэлтэнэй хуби заяан тухай асуудалые арад бүхэнэй шиидхэлсэдэг болохын түлөө тэмсэхээр бэлэдхэжэ байна» гэжэ Ленин хэлээ һэн. (Зохёолнууд, 30 том, 139 хууд.).

Ленинэй эдэ хурса һонор үгэнүүдынь мүнөө хүсэлдөө. Агуухэ хитад арад дарлалта, мүлжэлгэһөө сүлөөржэ, хуби заяагаа гартаа абаа. Советскэ Союзтай зэргэ шэнэ хүсэн түгэс социалистическэ гүрэн—Хитадай Арадай Республика үдэр ерэхэ бүри улам хүсэ нэмэн, урган бэхижэжэ байна **(Үни удаан альга ташалга).** Советскэ Союз болон Хитадай Арадай Республикын таһаршагүй, ахадүүгэй хани барисаан—сүлөөтэ арадуудай бодото социалистическэ ёһоной харилсаанай гайхамшагта үльгэр жэшээ, бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалай бата бэхи түшэг тулгуури мүн.

Мүн Азиин нүгөө агуухэ ороной—Индиин байдал хубилаа. Оюун бэлигтэй Индиин арад Англиин колониализмын гэнжые үй бута сохижо, доторойнгоо барагдашагүй ехэ хүсые бадаруулан, бэеэ даагаад, ерээдүйнгөө жаргаланта байдалые байгуулна, эб найрамдалые хамгаална.

Индонези, Бирма, Азиин, Африкын бусад олон оронууд бэеэ даанхай байдалтай болоо. Араб оронуудай национальна гүрэнүүд амжалта түйлан хүгжэнэ.

Дэлхэй дээрэ иимэ ехэ хубилалта болоһыень Ленин мүнөө хараа һаа, хизаарлашагүй ехээр баярлаха байһаниинь элитэ. Колониализм заатагүй хосоржо, Зүүн зүгэй сүлөөтэ арадууд эдэбхитэй политическэ ажал-ябуулга хэдэг болохо гэһэн Ленинэй хараа бодолой зүб байһаниинь мүнөө гүйсэд тодороо.

Урдань империализмда дарлуулжа байһан Азиин, Африкын арадууд мүнөөнэй дэлхэйн хүгжэлтые тодорхойлжо шадаха ехэ хүсэн болонхой. Колониализмын эшэгүүритэ муухай ёһо гүрим бусалтагүйгөөр һалажа байна. Мүнөө колониализмын дарлалта доро зобожо байһан арадуудшье сүлөөтэй, бэеэ даанхай болохо бэзэ гэжэ бидэнэр этигэнэбди. **(Альга ташалга).**

Мүнөө дэлхэй дээрэ боложо байһан түүхэтэ хубилалтануудые удааруулха гэжэ империалистическэ этэгээдүүд, колонизаторнууд угаашье дэмы оролдоно. Эгээл иимэ зорилгоор Англи, Франци болон Израилиин дээрмэдэгшэд Египедтэ добтолһон байна. Гэбэшье, арадуудай эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тэмсэлдэнь монополистнуудай һаад ушаруулха гэһэн һэдэлгэдэ арадуудай ямар дурагүйгөөр хандадаг байһыень энэ добтолго үшөө дахин харуулаа. Мүн лэ энэ зорилгоор Дутын, Дунда Зүүн зүг тушаа США-гэй һанаашалдаг түсэбынь зохёогдоо. Энээниень США-гэй хэблэл «Даллес-Эйзенхауэрэй түсэб» гэжэ нэрлэһэн байна. Гэбэшье, эдэ бүхы һанаашалгануудайнь буруу һүрэхэ байһаниинь элитэ. Ямаршье хүсэн Азида колониализмые дахин һэргээн тогтоожо шадахагүй.

Хүн түрэлтэнэй эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэл улам хүсэтэй болон үргэдэжэ, тэрээндэ элдэб яһатадай болон расануудай олон миллион хүнүүд хабаададаг боложо байнхай. Арадай хүдэлөөндэ хабаадаһан бүхы хүнүүд империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө, демократиин, социальна түрүү байдалай түлөө,нэгэн ниитэ зорилгын түлөө тэмсэнэ. **(Альга ташалга).**

**
*

Нүхэд! Хэрбээ хүдэлмэришэн ангиин научна һургаалые ажал-ябуулгадаа хүтэлбэри болгодог, хатуужаһан, политическэ, дайшалхы партитай байгаал һаань, коммунизм байгуулха хэрэг эсэслэн илаха юм гэжэ Ленин заадаг һэн. Тиимэһээнь хүдэлмэришэн ангиин дайсадай — элдэб зүһэнэй оппортунистнуудай марксистско-ленинскэ партида, тэрэнэй үзэл бодолдонь, эмхидхэлэйнь үндэһэ һуурида эсэргүүсэн тэмсэдэг байһаниинь гайхалгүй.

Парти арад зонтоёо нягта холбоотой байхадаа илагдашагүй хүсэтэй. Арадай дүй дүршэлые шэнжэлэн үзэжэ, тэрэнэй сэсэн мэргэн ухаандань, түгэс хүсэндэнь түшэглэн коммунизм байгуулха хэрэгые парти хүтэлбэрилнэ.

Хэрбээ дотороо нэгэдэлтэй байгаал һаа, парти ажалшадые хүтэлбэрилжэ шадаха гэжэ Ленин һургадаг һэн. Тиимэһээ партиин нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө Ленин бүхы наһандаа эсэшэ сусашагүйгөөр оролдоһон юм. Советскэ коммунистнууд Ленинэй энэ һургаал заабариие нангин сэхээр хододоо сахидаг байгаа. Тэмсэлэйнгээ бүхы шатануудта партимнай тон нягтаар нэгэдэнги байдаг һэн. Тиимэһээ мүнөө манай парти нягта бэхеэр нэгэдэһэн түгэс хүсэн байһан дээрэһээ, ямаршье бэрхэшээлһээ тунхаринагүй. **(Альга ташалга).**

Коммунистическэ парти олон жэлэй туршада баатарлигаар тэмсэхэдээ, партийна ажабайдал болон ажал-ябуулга тушаа ленинскэ һургаал заабариие хүтэлбэри болгон, түгэс һургаалтай, жаяг заршамтай, эмхидэнхэй, эрид сэхэ олон кадрнуудые хүмүүжүүлэн дэбжээгээ.

Олониитые хабаадуулан хүтэлбэри бэелүүлэгдэхэ ёһотой гэһэн Ленинэй һургаал заабариие эрид шууд бэелүүлхэ шухала гэжэ парти, тэрэнэй Центральна Комитет тусгаар онсолон тэмдэглэдэг. Тиихэдэ бүхы партийна организацинууд партиин бүхы гэшүүдэй эдэбхи хэшээлыень бадаруулха шухала.

Манай социалистическэ Эхэ ороной алдар солыень улам магтуулжа, хүсэ шадалыень бадаруулха, манай арадай ажабайдалые һайн һайхан, жаргалтай хүхюу болгохо, социалистическэ оронуудай ажалшадтай ахадүүгэй ёһоор нэгэдэн, бүхы арадуудтай амгалан тайбан байдалда хани барисаатай байха гээшэ гол зорилгомнай гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ парти тоолодог. Партимнай манай арадай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ тэмсэлэй зорилгыень арадтаа эли тодоор ойлгуулжа үгөөд, эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ арга замуудые заажа үгэдэг, энэ агуухэ хэрэгэй эсэслэн илаха байһан тухайнь этигэл найдабари тэдээндэ түрүүлдэг юм. **(Альга ташалга).**

Партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро коммунизм байгуулха хэрэгтээ саашадаа улам ехэ амжалтануудые түйлахабди гэжэ советскэ хүнүүд мэдэдэг. Арад зонойнгоо иимэ дуратай, иимэ үнэн сэхэ байхадань, манай парти улам хүсэтэй болодог, коммунистнууд арадай зол жаргалай түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэхээр зоригжуулагдадаг юм.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулжа 1957 оной апрелиин 22-то Москвада болоһон баярай заседани дээрэ нүхэр Е. А. Фурцевагай хэһэн элидхэлэй түгэсхэл

СССР-тэ социализмын илаһан, дэлхэй дээрэ олон социалистическэ гүрэнүүдэй бии болоһон ушар, капитализмын оронуудта хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй улам хүсэтэйгээр дэлгэржэ байһан ушар, колониализмын дарлалтаһаа олон арадуудай сүлөөрһэн ушар—эдэ бүгэдэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ үйлэ хэрэгүүд ленинизмын һургаалай илан мандаһыень эли тодоор гэршэлнэ.

Социалистическэ революци тухай Ленинэй һургаалай, хүн түрэлтэнэй ажабайдалай революционно ёһоор эрид хубилгагдаха тушаа тэрээнэй хараа бодолой зүб байһыень түүхэ гэршэлээ. Марксизм-ленинизмын хамагые илагша агууехэ һургаал хүн түрэлтэнэй хуби заяанда революционно нүлөө үзүүлһэн байна, мүн мүнөөшье үзүүлжэ, бүхы дэлхэйн ажалшадай тэмсэлэй замынь эли тодо болгожо үгэнэ.

Марксизм ленинизмын һургаалай бүхы дэлхэй дээрэ илан мандахадань ямаршье хүсэн һаад хэжэ шадахагүй. Советскэ Союзай, Арадай Хитадай, арадай демократическа бүхы оронуудай шэнэ амжалтануудые туйлаха бүринь социализм дэлхэй дээрэ илаха, гансал социализм хүн түрэлтэниие социальна, национальна дарлалтаһаа сүлөөлхэ гэжэ бүхы дэлхэйн ажалшад улам ехээр этигэнэ.

Советскэ хүнүүд, һайн һайхан ажабайдалай, эб найрамдалай түлөө үнэн сэхээр тэмсэдэг бүхы хүнүүд Ленинэй байгуулһан Совет гүрэн социалистическэ бусад гүрэнүүдтэй хамта коммунизм тээшэ шууд дабшана, Европын, Азиин, бүхы дэлхэйн арадуудта залиршагүй хурса үльгэр жэшээ боложо үгэнэ гэжэ омогорхон баярлана. **(Альга ташалга).**

Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн һаруул һайхан зам заажа үгэһэн агууехэ революционер гүн ухаата вождь Ленинии дэлхэйн ажалшад хэтэ мүнхэдөө мартахагүй. **(Альга ташалга).**

Агууехэ Ленинэй эгүүридэ мүнхэ һургаал — коммунизм тухай һургаал илан мандаха болтогой! **(Үни удаан альга ташалга).**

Баатарлиг совет арад мандаха болтогой! **(Үни удаан альга ташалга).**

Манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ — Советскэ Союзай Коммунистическэ партида алдар соло! **(Үни удаан, нэрьемэ альга ташалга).**

(ТАСС).

Хамагые илагша ленинизмын туг доро

ССР Союзай Ехэ театрта болоһон баярай заседани

Совет гүрэниие байгуулагша, Коммунистическэ партиин вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойе манай социалистическэ Эхэ орон апрелиин 22-то баярай оршон байдалда тэмдэглээ. Москвада апрелиин 22-то Ехэ театрын байшанда столицын ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан болоо. Энэ суглаан агууехэ вождиин түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулагдаа. Манай партиин, залуушуулай түлөөлэгшэд, хүдэлмэришэд болон гүрэнэй ажал-ябуулагшад, эрдэмтэд болон уранзохёолшод, Советскэ Армиин сэрэгшэд, Москва шадарай колхознигууд энэ суглаанда хабаадалсаа.

6 саг. Нүхэд Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов гэгшэдэй Президиумдэ гарахадань ехэ альга ташалган болоо.

Нүхэд А. Д. Блохин, В. А. Карпинский, Н. Н. Колесникова, Г. И. Петровский, Е. Д. Стасова, Л. А. Фотиева, Ленинтэй сугтаа ажаллаһан бусадшье хүнүүд халуунаар угтагдан, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй сугтаа Президиумдэ һуугаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев баярай заседани нээгээ. Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн зал соогуур зэдэлэн сууряатаа.

КПСС-эй ЦК-гэй, МГК-гэй секретарь, нүхэр Е. А. Фурцевада, үгэ үгтэбэ.

Элидхэлшэ Е. А. Фурцева элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ иигэжэ мэдүүлээ:

— Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн һаруул һайхан замые заажа үгэһэн агууехэ революционер, гүн ухаата вождь Лениниие дэлхэйн ажалшад мүнхэдөө мартахагүй.

Баярай заседани хаагдаа гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев соносхоо. «Интернационал» гэжэ партийна гимные оркестр наадаа. Энэ гимные Ехэ театрын зал соо байһан 2 мянган хүн һүр жабхалантайгаар дуулаа.

Заседанида хабаадагшадта ехэ концерт харуулагдаа.

***

В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседанинууд Киевтэ, Ташкентдэ, Алма-Атада, Минскдэ, Тбилисидэ, Фрунзедэ, Вильнюстэ, Ереванда, Ригадэ, Таллинда, Сталинабадада, Бакуда, Улан-Удэдэ, Сыктывкарта, Архангельскда, Южно-Сахалинскда, Куйбышевта, Сталинскда, Тулада, Советскэ Союзай бусадшье городуудта болоо.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Профессор Н. Н. Петровто Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо тухай

СССР-эй Медицинскэ наукануудай академиин бодото гэшүүн профессор Н. Н. Петровой түрэһэнһөөнь хойшо 80 жэл гүйсэһэнтэйнь, врачын, научна-багшалалгын ажалда 50 жэл соо хүдэлмэрилһэнтэйнь дашарамдуулан, медицинскэ наукые, илангаяа онкологиие хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэжэ, **Петров** Николай Николаевичта **Социалистическэ Ажалай Геройн** нэрэзэргэ олгохо, тэрээндэ Ленинэй орден, «Хадуур ба балта» гэжэ алтан одо барюулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. КОРОТЧЕНКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1957 оной апрелиин 22.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд болоо

Бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 87 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Улан-Удэдэ апрелиин 22-то оперо ба баледэй театр соо болобо.

Коммунистическэ партиие, Советскэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй ажал-ябуулга тухай элидхэл КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Г. И. Климов хээ.

Элидхэлэй һүүлээр Улан-Удын һургуулинуудай һурагшанар концерт харуулаа.

Кяхта. В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ажалшадай суглаан Кяхта городто болобо. В. И. Ленинэй эгүүридэ мүнхэ һургаал тухай элидхэл КПСС-эй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Г. П. Бабкинов хээ. Удаань концерт табигдаа.

Ленин багшын түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Кяхтын хониной совхозой отделенинүүдтэ, аймагай колхозуудаар болоо.

Кашино тосхондо В. И. Ленинэй дурасхаалда табигдаһан памятник баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэбэ

Волоколамска шоссе харгыһаа дүтэхэн оршодог Москва шадарай Кашино тосхондо «Ильичын дэн» эгээн түрүүн носожо, энэ тосхон манай социалистическэ Эсэгэ ороной түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө ороһон юм. Хариин эзэмдэгшэдтэ, сагаантанда эсэргүүсэн Совет засагай түлөө шэрүүн шанга дайнай боложо, орон доторнай үлэсхэлэн хооһон, үгытэй ядуу байдалай, эбдэрэл һандаралай тохёолдоод байһан үедэшье хүдэлмэришэн ангимнай, ажалша таряашаднай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохо хүсэ шадал олодог һэн. Тэрэ үедэ Московско губерниин Волоколамска уездын Кашино тосхоной таряашад хамтаржа багахан электростанци байгуулһан юм. Энэнь орон доторнай байгуулагдаһан хүдөө тосхоной түрүүшын электростанци байгаа. Энэ электростанци байгуулхадань таряашадта В. И. Ленин туһалаа бэлэй.

1920 оной ноябриин 14-дэ агууехэ вождь тус электростанциин нээгдэхэдэ — Кашино тосхоной таряашадай һайндэртэ ерээ һэн. Тэндэ ерээд Ленин таряашадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэһэн, хожомынь митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна. Энэ түүхэтэ ушартай дашарамдуулан, апрелиин 21-нэй воскресениин үдэр, Владимир Ильичын түрэһөөр 87 жэлэй ойн үдэрэй урда тээхэнэ Кашино тосхондо Ленинэй дурасхаалда табигдаһан памятник нээгдээ.

Кашино тосхон һайндэрэй ёһоор шэмэглэгдэнхэй. Хаа-хаанагүй Улаан тугууд, ногоохон шэлбүүһэнүүд, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хтэлбэрилэгшэдэй дүрсэ зурагууд харагдана. Тосхоной тэг дунда сагаан бүдөөр бүрхөөгдэһэн долоон метрын үндэр томо монумент байна.

Апрелиин хорин нэгэнэй үглөөнһөө эхилээд дүтын бүхы тосхонуудай колхознигууд, тэрэшэлэн хүршэ районуудай ажалшадай түлөөлэгшэд, Москва городой шефтээ абаһан предприятинуудай хүдэлмэришэд Кашино тосхондо сугларжа эхилбэ. Кашино тосхонойхидой уряалаар Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Никита Сергеевич Хрущев айлшалжа ерэбэ.

Үдэрэй 12 часта митинг эхилбэ. Нүхэр Н. С. Хрущев, партиин Московско областной комитедэй, Московско облгүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд, районой организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд, колхозно тосхоной солото хүнүүд трибунада гарана. Трибуна дээрэ тэдэнэй харагдахада митингдэ байһан хүнүүд нэрьесэ альга ташалдан угтана.

«Путь Ильича» гэһэн кашинска колхозой түрүүлэгшэ Н. М. Коробанов богонихон үгэ хэлэжэ, митингээ нээбэ. «Интернационалай» ирагуу һайхан аялга доро артелиин эгээн үнинэй колхознигууд — Владимир Ильичтэй уулзаһан түүхэтэ уулзалгада хабаада И. С. Ошмарин, Т. Т. Родионова- ментһээ сагаан хушалтыень ху абана. Сугларһан хүнүүд агууех диингоо бронзоор хэһэн хүрэгые Нэрьемэ альга ташалган болоно.

Баяр ёһололой митинг дээрэ ху рэшэлэн колхознигууд Е. И. Ма ва, Ю. П. Хренов, Е. Н. Ба Н. П. Демидова, партиин Волоко райкомой секретарь Н. И. Завьял шэд үгэ хэлэбэ. Коммунисти партиингаа хүтэлбэреэр совет ленинскэ үзэл сурталые бэелүүлж һан тухай, энэ үзэл сурталай илан жа байһан тухай тэдэнэр хэлээ, орон дотор коммунизм байгуулха тэ бүхы хүсэ шадалаа саашада зорюулхабди гэжэ тэдэнэр найду

Түгэсхэлдэнь сугларагшадай халуунаар угтагдан, КПСС-эй Ц Нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. щев ехэ үгэ хэлээ.

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Коммунистическэ партиие, Совет гүрэниие байгуулһан агууехэ Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалда табигдаһан памятнигые баяр ёһололой оршон байдалда нээхын тулада мүнөөдэр танай тосхондо сугларaад байнабди.

Ленинэй памятнигууд манай ороной город, тосхонуудта, хилын саанашье олон юм. **(Нэрьемэ альга ташалга).** Тэдэ памятнигууд өөһэдынгөө вождьдо, багшада олон миллион ажалшадай заха хизааргүй ехээр дурладаг, Ленинэй хамагые илагша үзэл сурталда, Владимир Ильичын мүнхэ захяа заабаринуудта үнэн сэхэ байдаг ябадалай хүндэлэлдэ бодхоогдоһон байха юм. **(Альга ташалга).**

Кашино тосхондо бодхоогдоһон памятник тэдэ олон памятнигуудай нэгэниинь болоно. Зүгөөр энэ памятник өөрынгөө гайхамшагта түүхэтэй холбоотой юм. Энэнь тус памятнигые онсо ехэ удхашанартай болгоно. Таряашадай байгуулһан электростанциин — Росси дотор байгуулагдаһан нэгэн анха түрүүшын хүдөөгэй электростанциин нээгдэхэдэ 1920 оной ноябриин 14-дэ Владимир Ильичын үгэ хэлэһэн газарта энэ памятник оршон мандажа байха юм. **(Альга ташалга).**

Мүнөө бидэнэр дэлхэй дээрэ эгээн томо гидротехническэ асари ехэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээнэбди, эрхим һайн электростанцинуудые, тэдэнэй тоодо атомна электростанцинуудыешье ашаглалгада оруулнабди. Имагтал үнгэрһэн жэлдэ электроэнергимнай хүсэнэйнгөө талаар зургаан Днепрогэсэй тэнтэйгээр ехэ болоо һэн. Тиимэһээ Кашино тосхондо тэрэ сагта нээгдэһэн электростанци тоншье бага шэнги һанагдажа болохо. Теэд энэ бишыхан, юрын электростанци хүнүүдые зоригжуулан, үльгэр жэшээ харуулха талаараа ехэл хүсэтэй байгаа. **(Альга ташалга).** Энэ электростанци хүдөө тосхонуудта шэнэ байдал зохёохо түрүүшын дүй дүршэлэй нэгэниинь, ерээдүйн угаа ехэ амжалтануудай эхи үндэһэниинь мүн байһан юм. Шэнэ, түрүү юумэнэй энэ гайхамшаг эхи үндэһые Владимир Ильич Ленин өөрынгөө сэсэн ухаанаар ажаглан мэдэжэ, дэмжэһэн байха юм. Фронтнууд дээрэ дайн сэрэгэй боложо байһан тэдэ үдэрнүүдтэ гүрэнэй тон шухала хэрэг эрхилжэ байбашье, Владимир Ильич энэ Кашино тосхондо ерэжэ, таряашадтай хамта баяр баясхаланта ушарые — хүдөө тосхоной электростанци нээһэн ушарые һайндэрлэн тэмдэглэлсэхэ арга забда олоһон байгаа. **(Альга ташалга).**

Эндэ болоһон митинг дээрэ тиихэдэ Владимир Ильичын юун гэжэ хэлэһые һанаад үзыт. Танай Кашино тосхон электричествотэй болобо,— гэжэ Ленин хэлээ һэн.— Иимэ тосхон оройдоол гансахан байна. Теэд электрын галаар бүхы оронноймнай ялархань бидэндэ шухала юм. Советскэ правительство мүнөө электрификациин түсэб зохёожо байна. Электричество газар дайдыемнай элдүүрилдэг, үтэгжүүлдэг болохо, бидэниие иишэ тиишэнь тээгээд ябадаг болохо юм. Электричество гээшэ ехэхэн хүсэн юм, теэд ажалшадай гарта ороод байхадаа айхабтар ехэ хүсэн болоно,— гэжэ Ленин онсолон тэмдэглээ һэн. **(Альга ташалга).**

Энээнэй һүүлээр һара үлүүтэйхэн болоод, Соведүүдэй VIII Бүхэроссийска съезд болоо һэн. Тэндэ Россие электрификацилха тухай Ленинэй гайхамшагта түсэб — ГОЭЛРО зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдаһан байгаа. Тэрэ съезд дээрэ Ленин иигэжэ хэлээ һэн: **«Совет засагта бүхы ороноо электрификацилгые нэмэбэл, коммунизм болоно».**

Ленинэй хэлэһэн эдэ үгэнүүдынь коммунизм байгуулхада манай партиин, совет арадай тон шухала заабари боложо үгөө һэн. Соведүүдэй наймадахи съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ Ленин танай кашинска электростанцииешье дурсаһан юм.

«Московско губерниин холын нютагта, Волоколамска уездэ таряашадай нэгэ һайндэрэй болоходо һаяшаг байлсааб. Тэндэхи таряашад электрын гэрэлтэй болоо. Газаа митинг болоходо, тэндэхи нэгэ таряашан гараад, үгэ хэлэбэ. Таряашадай байдалда болоһон энэ шэнэ событиие һайшаагаа. «Бидэнэр таряашад харанхы мунхаг байгаабди. Мүнөө бидэ гэрэлтэй болообди, «таряашадаймнай харанхы мунхаг байдалые гэрэлтүүлхэ юрэ бусын гэрэлтэй болообди» гэжэ тэрэ таряашан хэлээ. Эдэ үгэнүүдые хэлэхэдэнь би гайхаагүйб. Партийнабэшэ таряашан зондо электрын гэрэл «юрэ бусын» гэрэл шэнгеэр лэ һанагдаа юм ааб даа, теэд хэдэн зуун, хэдэн мянган жэлдэ хүдэлмэришэд, таряашадай тиимэ харанхы мунхаг, үгытэй ядуу байдалтай, помещигүүд ба капиталистнуудта дарлагдажа байһанииень бидэ юрэ бусын үзэгдэл гэжэ һананагүйбди»,— гэжэ Ленин хэлээ һэн. (Зохёолнуудайнь том 31, нюур 484—485).

Нүхэдүүд! Владимир Ильичын иигэжэ хэлэһэнһээ хойшо тиимэшье олон жэл үнгэрөөгүй. Мүлжэгшэдэй дарлалтаһаа, харанхы мунхаг байдалһаа боложо, хэдэн зуун жэлэй туршада тулижа зобожо ябаһан манай арадай үни удаанай түүхэтэй сасуулбал, гуша-дүшэн жэл тон багахан саг гээшэ. Теэд хэдыхэн жэл соо манай орон ягаа ехээр хубилааб, совет арадай байдал ямар танигдахаар бэшэ болотороо ондоо болооб даа! Электричество бидэниие гэрэлтүүлнэ, угаа ехэ хүсөөрөө хэдэн зуу мянган завод, фабрикануудые хангана, тон орёо оньһон машинануудые хүдэлгэн ябуулна, гэр байра барихада туһална, хүдөө ажалдамнай үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ, советскэ хүнүүдэй ажал хүдэлмэрие оло дахин хүнгэдхэнэ, соёл культурымнай хүгжэлтын техническэ үндэһэ һуурин болоно. Иигэжэ Ленинэй уридшалан хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэнүүд бэелүүлэгдээ. Электричество советскэ хүнүүдэй ажабайдалда батаар нэбтэрэн ороо. Нүхэдүүд, энэ хадаа миил электричество бэшэ, харин Ленинэй үзэл сурталые, коммунизмын үзэл сурталые материальна талаарнь бэелүүлгэ мүн! **(Удаан альга ташалга).**

Коммунистическэ парти, бүхы совет арад мүнөөнэй техническэ база дээрэ арадайнгаа ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгаха тухай Ленинэй хараалһан асари ехэ түсэбые бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа гамнаагүй. Энээнэйнь ашаар лэ иимэ ехэ амжалта туйлагдаа. Партимнай Эхэ ороноо индустриализацилха, техническэ талаараа гээгдэнги, аграрна орон байхадань хүсэн түгэлдэр индустриально-колхозно социалистическэ гүрэн болгохо гэһэн хараа шугам хэлбэришэгүй батаар бэелүүлээ гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Угаа бэрхэтэй энэ зорилго Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, агууехэ Ленинэй хэрэгтэ үнэн сэхэ советскэ олон миллион хүнүүдэй шэн зоригто ажалай ашаар угаа богонихон болзорто амжалтатайгаар шиидхэгдээ һэн. **(Альга ташалга).**

Манай амжалтанууд бүхэдэлхэйн түүхэдэ угаа ехэ удха шанартай юм. «...Хэрбээ Росси электрическэ олон станцинуудтай, хүсэ ехэтэ техническэ түхеэрэлгэнүүдтэй болоод байгаа һаа, манай коммунистическэ ажахын байгуулалта ерээдүйн социалистическэ Европодо ба Азида эрхим жэшээ болохо байна»,— гэжэ 1920 ондо Ленин хэлээ һэн. (Зохёолнуудайнь том 31, нюур 486). Тэрэ саг ерээл. Совет засагай үедэ манай орон экономическа хүгжэлтынгөө талаар Англи, Франци болон ехээр хүгжэһэн бусад капиталистическэ гүрэнүүдые ахижа гараад, мүнөө промышленна үйлэдбэриингөө хэмжээнэй талаар дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ. Гансал тоо баримталан харуулхууб — революциин урда тээхи үетэй сасуулбал, манай орон дотор электроэнерги зуу дахин шахуу ехээр гаргагдадаг болоо. Волга дээрэ Горьковско ба Куйбышевска, Ангар дээрэ Иркутска, Обь дээрэ—Новосибирскэ, Иртыш дээрэ—Усть-Каменогорско гидроэлектростанцинууд мэтын иимэ томо гидроэлектростанцинууд, мүн Камска гидроэлектростанци болон бусад бодхоогдонхой. Енисей дээрэ Красноярска, Ангар дээрэ Братска гидроэлектростанцинууд мэтын дэлхэй дээрэ эгээн томо гидроэлектростанцинууд баригдажа байна. Иимэ ехэ хэмжээнэй барилганууд, иимэ түргэн хүгжэлтэ капитализмын үедэ туйлагдахын аргагүй юм. Энэ ушар социализмын барагдашагүй ехэ бата хүсэтэй байһые гэршэлнэ бэшэ аал, энэ ушар ажахын социалистическэ системын булюу һайн байһые баримталан харуулна бэшэ аал! Манай байгуулалтын туйладаг амжалтанууд капитализмын дарлалтаһаа өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө тэмсэдэг бусад оронуудай арадуудта зориг бадаруулма жэшээ болоно. Шэнэ, социалистическэ байдалаа зохёожо байгаа арадай-демократическа оронуудай ажалшад өөһэд өөһэдынгөө эрхэ байдалда тааруулан манай дүй дүршэлые хэрэглэнэ, экономико болон культураяа найдамтайгаар хүгжөөнэ. Бидэнэр тэдэ оронуудтай коммунизм тээшэ зориһон аб адли харгы замтайбди, мүн эгээл найдамтай компаснайшье адли — марксистско-ленинскэ һургаал болоно. **(Альга ташалга).**

Советскэ хүнүүд һайрхуу байха ёһогүй. Түрүү капиталистическэ оронуудые бүхы талаараа үшөөл хүсөөгүйбди гэжэ бидэ сэхэ хэлэнэбди. Промышленна зарим продукциин хүн бүхэндэ хүртэсынь талаар тэдэ оронуудһаа үшөөл гээгдэжэ ябанабди. Энэ талаараа түрүү капиталистическэ оронуудые хүсөөд, ахижа гараха гээшэ манай экономическа гол зорилго болоно. Энэ гол зорилгоёо бидэ шиидхэхэбди. Энээнэй найдабаринь гэхэдэ, олон миллион совет арадай ажал хүдэлмэри, урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхэ гэһэн тэрэнэй хүсэл зориг, үсэд шанга оролдолго болоно; энээнэй найдабаринь гэхэдэ, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал саашадань бэхижүүлхын тула ажалшадай байдал һайжаруулхын тула нниитын үйлэдбэриие али болохоор хүгжөөхэ тушаа манай партиин, Советскэ правительствын ленинскэ бата хараа шэглэл болоно. **(Альга ташалга).**

Бидэнэр хүсэ ехэтэ хүндэ индустри байгуулаабди. Энэмнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, тэрэнээ улам бүри дээдэ, шэнэ шатада хүгжөөхэ арга олгоо. Бүгэдэарадай зүгһөө мэдэрэгдэһэн Ленинэй энэ политикые парти, правительствомнай саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ байна. Энэ болбол ажахы болон культураа бидэнэй саашадань хүгжөөхэ, Советскэ Союзай арадай ажабайдалые һайжаруулха, обороно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ үндэһэ һуури мүн. Энэ хадаа, жэшээнь, хүдөө ажахын талаар бидэнэй урда табигдаһан угаа шухала, ехэ ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ үндэһэ һуури мүн.

Хэнэйшье мэдэһээр, хүсэ ехэтэ индустриие байгуулга Ленинэй кооперативна түсэбые бэелүүлхэ, урдань гээгдэнги байһан манай хүдөө ажахые томо, оньһожоруулагдаһан түрүү ажахы болгохо шиидхэхы шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Промышленностьмнай колхозно болон совхозно үйлэдбэриие мүнөө сагай, бүтээсэ ехэтэй техникээр хангадаг байгаа, ханганашье. Хэды тракторнууд, комбайнууд болон бусад машинануудые үнгэрөөшэ табан жэл соо, нёдондо жэлэй туршада хүдөө ажахымнай абааб гэжэ юрэнхы тоонуудые харуулхагүйб. Өөрынгөө «Путь Ильича» колхозые, районойнгоо МТС-ые хараад үзыт, танайда хэды машинанууд бииб гэжэ тоолоод үзыт, тэдэ машинанууд хэды хүдэлмэришэдыетнай һэлгэнэб гэжэ бодоод үзыт.

Кашинода ерэһэн дурасхаалта үдэртэ Ленинтэй уулзаһан нютагаархинтнай эндэ байлсана. Татьяна Тихоновна Родионова, Иван Степанович Ошмарин болон бусад урдын хүдөө тосхоной ямар байһые лаб һанана ёһотой. Тэрэ үедэ багахан хүсэтэй тон бишыхан электростанцишье юрэ бусын юумэдэл һанагдадаг байгаа. Мүнөө ямар болооб? Айл бүхэндэтнай электричество бии болохоһоо гадна, мал ажалайтнай ехэхэн ажахы электричествын хүсөөр эрхилэгдэнэ. Тэжээл бэлэдхэхэ машинануудые электричество хүдэлгэнэ, электричествын хүсөөр үнеэдээ һаанат. Газар таряалангдатнай, гол һалбари болохо лен ургуулжа абахадатнай элдэб янзын ондоо машина техникэ ямар олоор хэрэглэгдэнэ гээшэб! Гансал танай колхоз иимэ баян техникэтэй бэшэ юм. Техническэ зэбсэгжэлгынгээ талаар танай колхоз Московско областиин, бүхы оронноймнай олон тоото колхозуудтай адли байна.

Хүдөө ажахын олонхи артельнүүдтэй аб адлихан эрхэ байдалда байгаад, «Путь Ильича» колхоз район соогоо, мүн область соогоошье түрүү колхозуудай нэгэниинь болоо. Энээниие танай нниитын ажахын тоо баримтанууд харуулна. Һүүлэй жэлнүүдтэ нниитынтнай ажахы ехээр хүгжэжэ байна. 1953 онойхитой сасуулбал ороoһото культурануудай, лёной ургаса гурба-дүрбэ дахин ехэ болоо. Фермэнүүд дээрэтнай малай тоо толгой олошороо, ашаг шэмэнь эрид ехэ болоо. Хэрбээ 1953 ондо хүдөө ажахын зуун гектар газар бүриһөө 84 центнер һү һааһан байгаа һаа, 1956 ондо 288 центнер һаажа абаһан байнат; 1953 ондо таанар 11,3 центнер мяха абаһан байнат, харин 1956 ондо 100 гектар бүриһөө 30 центнер мяха абаат. Һүүлэй гурбан жэлдэ колхозойтнай мүнгэн олзо доход арба дахин ехэ боложо, гурбан миллион 300 түхэриг хүрөө. **(Альга ташалга).**

Нниитын ажахын хүгжэхэтэй хамта колхознигуудайтнай олзо доход ехэ болоно. 1953 ондо «Путь Ильича» артелиин колхознигууд нэгэ ажалта үдэртөө 950 грамм ороoһо таряа, 66 мүнгэ абаһан байгаа. Харин үнгэрөөшэ жэлдэ нэгэ ажалта үдэртэ хоёр килограмм ороoһо таряа, арбан түхэриг 59 мүнгэ, тэрэшэлэн сахар, тоһо мэтын продуктнуудые абаа.

Мүнөө оронноймнай олохон колхозууд иимэ ехэ амжалта туйлаа, тиин бүришье ехэ амжалта туйлаха али бүхы арга боломжо бии.

Танай Кашино тосхоншье болбосон түхэлтэй боложо байна. Ажабайдалайтнай һайжаржа байһаниинь та бүгэдэндэ элеэр харагдана. Таанар өөһэдынгөө ажалай, өөһэдынгөө туйлаһан амжалтын үрэ дүнгүүдые хэнһээшье дээрэ ойлгожо мэдэжэ байнат. Танай колхозой байдалда дутагдалнуудшье үшөөл бии гэжэ таанар мүн лэ мэдэнэт. Тэдэ дутагдалнуудаа усадхаха ёһотой болонот.

Таанарай туйлаһан амжалтанууд бага бэшэ ааб даа. Теэд, бидэ советскэ хүнүүд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарха зэргэгүй ха юмбибди. Орондомнай бүри ехэ мяха, һү, хилээмэн болон хүдөө ажахын бусад продуктнууд хэрэгтэй, тиигээд хэрбээ артелиингээ ажахые хэрэг ёһоо мэдэжэ, эрдэм наукын, түрүү дүй дүршэлэй баримтануудые хүтэлбэри болгон ёһотой һайнаар эрхилээ һаа, тэдэ продуктнуудые хүсэд хүрэхөөр үгэжэ шадаха байнабди.

Воронеждо, Москвада, Горькидо, Саратовта болон бусад зононуудта болоһон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнүүд дээрэ түрүү колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд 1958—1960 онуудта 100 гектар газарта 75—100 центнер мяха, 300—400 центнер һү абаха уялгануудые бэедээ даажа абаа гэжэ газетэнүүдһээ мэдэнэт. Нүхэдүүд, энэ һайн үүсхэл гээшэ. Хүдөө ажахын продукци бүри ехээр үйлэдбэрилхэ тушаа уялга абаһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, бүхы гэшүүдынь миил хии талаар хэлээд һуухагүй, харин эдэ уялгануудаа дүүргэхын түлөө эрид шангаар тэмсэхэ бээзэ гэжэ найданабди. **(Альга ташалга).**

Энэ хэрэгые бэелүүлхын түлөө танай колхозойшье, нүхэд колхознигууд ба колхозницанууд таанарайшье, танай Волоколамска районой бүхы колхозуудайшье һайнаар оролдоо һаа, мүн лэ тиимэ ехэ амжалта туйлагдаха байна. **(Альга ташалга).** Таанарай абаһан уялганууд «Путь Ильича» артелиин колхознигуудай мүн лэ тиимэл хүсэлтэй байһые гэршэлэн харуулна. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3600 килограмм һү һааха, гектар бүриһөө 18 центнерһээ бага бэшэ ороoһото культурануудай ургаса, 150 центнер хартаабха, 5 центнер улаһа, 6 центнер лёной үрэһэ, 300 центнер кукурузын набша ногоо абахабди, хүдөө ажахын 100 гектар бүриһөө 60—60 центнер мяха абахабди гэжэ таанар үгэеэ үгөөт. Эдэтнай һүрхэй то байна. Сэхын хэлэхэдэ, таанар доо үбһэ тэжээл элбэг ехээр ху абаха хэрэгтэ анхаралаа табяа һа ришье ехэ мяха абажа шадаха **(Удаан альга ташалга).**

Ажалай эрхим жэшээ харуулда тай хүнүүд танайда бии, мүн арг гээ ажахые саашадань хүгжөөхэ арга боломжонууд танайда бии. хайн мяха абажа, олзо доходоо гохо иимэ шухала аргые таанар лэнэгүйт. 100 гектар хахала газарһаа 7 центнер гахайн мяха гээшэ тон лэ бага байна. Гахай рилгэ хадаа колхозно үйлэдбэр олзо доход ехэтэй һалбари мүн, энэ һалбарида эзэн ёноой, анхарал табиха хэрэгтэй. Танай ко до тахяа шубуудшье үсөөн байна ницэ продукци ехэ үнэтэйгөөр ү рилагдана. Литр һү һаахадатнай түхэриг 45 мүнгэтэ болоо. Нэгэ һаа жэл соо оройдоол 36 үндэгэ **(Энеэлдэнэ, шэмээтэй болоно).** баримтатай эбсэхын аргагүй бшу Таанарай иимэ ехэ баярай үдэр баримтануудые харуулжа, нэгэ урмыетнай хухалжа байһанаймни нүхэд кашинайхид намайе Теэд мүнөө таанартай һүүлшэ уулзажа байна бэшэбди, удаа нишэтнай бидэнэй ерэхэдэ ондоо баримтанууд бии болоод байха гэжэ найданабди. Хүндэтэ нүхэдүү жалта туйлахыетнай бидэ ехээр нэбди! **(Альга ташалга).**

Ленинэй дурасхаалда табигдаһан мятнигые Кашинодо нээлгэ Влад Ильичын түрэһөөр 87 жэлэй ойто даба. Агууехэ оюун бодолшо, ре ционер байһан, энээнтэйгээ хамта хэйн бүхы бүмбэрсэгэй олон ми ажалша хүнүүдтэ ойлгостой, дута стой байһан энэ хүнэй дурасхаал хы советскэ хүнүүд, бүхы түрүү түрэлтэн баяр баясхалантайгаар лэн тэмдэглэнэ. Түүхые үнэхөөрөө хёон хүгжөөгшэ арад зоной байгу хүсэ шадала Владимир Ильич Л һээ ехээр этигэдэг хүн байгаагүй Олонийтэ зоной революционно эр сые коммунизмын бүхы илалтан бата бэхи эшэ үндэһэн мүн гэжэ Л тоолодог һэн. **(Альга ташалга).**

Бидэнние Ленинэй хүтэлбэр ябадал манай Эхэ ороной хуби за манай орон дотор коммунизм бай хада, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөндэ угаа ехэ удхашанарта гаа, байнашье. Энээниень та бид мартаха ёһогүйбди. Ленин агаа мунистическэ партиие эмхидхэһэ ехэ хүн, марксизмын сэсэн мэргэ ретик, Октябриин вождь, дэлхэй хи анха түрүүшын ажалшадай листическэ гүрэние байгуулагша Ленинэй гайхамшаг сэсэн ухаан, нэй үзэл сурталынь, тэрэнэй уридш мэдэдэг онсо тусгаар шанарынь, нэй нугаршагүй хатуу зоригынь, люционно стратеги бэлиг шадаба коммунизм тээшэ урагшаа зориһо хэтэ дабшалтымнай нилээд ехээр гэдхөө. **(Альга ташалга).** Мүнөө дээрэх үнэн сэхэ, эрхим һайн, бүхы хүнүүд ленинизмын үзэл лые хүтэлбэри болгоно. Ленин үнэн сэхэ байха ябадал коммуни гуулгын хэрэгтэ туйлагдаха илалт дай шухала нүхэсэл мүн. **(Аль шалга).**

Хүндэтэ нүхэдүүд! Заха хиза үргэн ехэ бүхы орон доторнай про ленность болон барилга хүтэлбэр саашадань һайжаруулха тухай ас лай бүхы арадаймнай зүбшэн хэлэ жэ байһан мүнөө үедэ Владимир И Ленинэй дурасхаалда табигдаһан мятнигые та бидэнэр нээжэ байна Энэмнай, нүхэд, угаа ехэ түүхэтэ шанартай хэрэг мүн. Энэ хэрэгые лүүлхэдэ манай орон арадайнгаа хые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ арг болохо. Совет засагай оршон ман 40 жэл соо туйлагдаһан советскэ дай түүхэтэ илалтануудаа арьбадха байна. **(Альга ташалга).**

Энэ жэлдэ манай бүхы орон, түрүү хүн түрэлтэн Агууехэ Октяб социалистическэ революциин 40 жэ ой тэмдэглэхэнь. Тэрэ революц ашаар капиталистнуудгүй, бусад лагшадгүй ажалшадай Советскэ листическэ гүрэн дэлхэй дээрэ ан рүүн байгуулагдаа һэн. Энэ гүрэн засаг түрэнь, бүхы баялигуудынь мүһэн арад зоной гарта байдаг. **(А ташалга).** Бүгэдэарадаймнай һайнда лохо Агууехэ Октябрьска социалис скэ революциин 40 жэлэй ойе колхо үйлэдбэрээ хүгжөөхэдэ, колхозн дайнгаа материальна байдал руулхада шэнэ амжалта туйлан хыетнай, хүндэтэ нүхэд, таанадта хүсэнэб **(Альга ташалга).**

Манай вождь ба багша, манай дэтэ Владимир Ильич Ленинэй дур хаалда энэдэ табигдаһан памятник нарые совет арадайнгаа аша ту хамагые илагша ленинскэ һургаал илан мандалгын аша туһада зорюу шэнэ шэнэ алдарта ажал хэрэгүү зоригжуулаг лэ! **(Нэрьемэ удаан ташалга).**

* * *

Митинг дүүрэхэ. Советскэ Со Гимныш ирагуу һайхан аялга В. И. Ленинэй памятнигай хажу олон хүнүүд баглаа сэсэгүүдые (ТАСС).

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров —16.

Н 00408. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 2147.